

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE
HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Praha, 2019

Marek Mosnár

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA

Hudební umění

Varhany

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**ODDELENIE ORGANOVEJ HRY NA SÚKROMNOM
KONZERVATÓRIU D. KARDOŠA V TOPOĽČANOCH**

- história, súčasnosť, perspektívy

BcA. Marek Mosnár

Vedoucí práce: Prof. Jaroslav Tůma

Oponent práce: odb.as. Josef Popelka

Datum obhajoby: 7.6.2019

Přidělovaný akademický titul: MgA.

Praha, 2019

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

MUSIC AND DANCE FACULTY

Art of Music

Organ

MASTER'S THESIS

ORGAN PLAYING DEPARTMENT

AT THE PRIVATE CONSERVATORY OF D. KARDOŠ

- history, presence, perspectives

BcA. Marek Mosnár

Thesis Advisor: Prof. Jaroslav Tůma

Thesis Opponent: odb.as. Josef Popelka

Date of thesis defence: 7.6.2019

Academic title granted: MgA.

Prague, 2019

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem magisterskou práci na téma

Oddelenie organovej hry na Súkromnom konzervatóriu D. Kardoša v Topolčanoch – história, súčasnosť, perspektívy
---

vypracoval samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne .....

.....

podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Evidenční list

Uživatel stvrzuje svým podpisem, že tuto práci použil pouze ke studijním účelům a prohlašuje, že jí vždy řádně uvede mezi použitými prameny.

[illegible]

PodĎakovanie

Na tomto mieste by som sa chcel poĎakovať vedúcemu diplomovej práce prof. Jaroslavovi Tůmovi za jeho odborné vedenie, rady a pripomienky k práci.

Taktiež by som chcel vysloviť poĎakovanie aj Mgr. Zuzane Ličkovej a Mgr. art. Jurajovi Mičůnekovi za spoluprácu a ochotu pri poskytnutí cenných faktografických informácií potrebných pre spracovanie diplomovej práce.

Abstrakt

Organové oddelenie na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša v Topoľčanoch funguje už takmer 25 rokov pripravuje po odbornej umeleckej stránke svojich študentov, odborne umelecky zameraných organistov, ktorí pôsobia v rámci hudobnej činnosti nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí.

Cieľom našej diplomovej práce je získať potrebné informácie a údaje o vzniku, vývoji a celkovej činnosti organového oddelenia na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša v Topoľčanoch a na základe ich analýzy interpretovať a zdokumentovať úlohy, pôsobenie a činnosť daného organového oddelenia na konzervatóriu v Topoľčanoch. Vzhľadom k tomu, že nie je dostatok zaznamenaných kompletných informácií o tomto organovom oddelení, je preto cieľom diplomovej práce písomne spracovať a skompletizovať fakty, ktoré popisujú už spomínané organové oddelenia z hľadiska jeho vzniku, vývoja, pedagógov hry na organ, opis nástrojov, ktoré organové oddelenie využíva, činnosti, ktorú realizuje od svojho vzniku a zároveň sa zameriame aj na budúce perspektívy, ktoré organové oddelenie prináša.

Kľúčové slová: organové oddelenie, Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša v Topoľčanoch, Vladimír Gális, organové kurzy, Juraj Mičúnek, organy

Abstract

Organ Department at Dezider Kardoš's Private Conservatory in Topolčany has been working for almost 25 years and has been preparing the professional artistic side of its students, professionally-oriented organists who are active not only in Slovakia but also abroad.

The aim of our thesis is to obtain the necessary information and data on the origin, development and overall activity of the organ department at the Private Conservatory of Dezider Kardoš in Topolčany and based on their analysis, interpret and document the tasks, impact and activities of the organ department at the Conservatory in Topolčany. Due to the fact that there is not enough complete recorded information about this organ department, it is therefore the aim of the thesis to elaborate and complete the facts that describe the aforementioned organ departments in terms of its origin, development, teachers, description of the organs used by the department, the activities that has been implementing since its inception and at the same time we will focus on the future perspectives that the organ's department brings.

Key words: organ department, Private Conservatory of Dezider Kardoš in Topolčany, Vladimír Gális, organ courses, Juraj Mičúnek, organs

Obsah

Úvod.....	12
1. Prvé súkromné konzervatórium na Slovensku	14
1.1 Mgr. Vladimír Gális – zakladateľ SKDK v Topoľčanoch	15
1.1.1 Rodina Vladimíra Gálisa a jeho hudobné vzdelanie na konzervatóriu	15
1.1.2 Pedagogická a hudobná činnosť Vladimíra Gálisa	16
1.1.3 Vysokoškolské umelecké vzdelanie a činnosť vo funkcii riaditeľa	17
1.1.4 Zriaďovateľ a riaditeľ SKDK v Topoľčanoch.....	18
1.2 Vznik a začiatky SKDK v Topoľčanoch	21
1.2.1 Dezider Kardoš	23
1.3 Činnosť SKDK a jeho úspechy	26
2. Organové oddelenie na súkromnom konzervatóriu v Topoľčanoch.....	30
2.1 Vznik a začiatky organového oddelenia na SKDK v Topoľčanoch	30
2.2 Pedagógovia organového oddelenia SKDK v Topoľčanoch a ich činnosť	34
2.2.1 Mgr. art. Juraj Mičúnek	34
2.2.2 Mgr. art. Iveta Zaťková.....	36
2.3 Organy slúžiace pre účely hudobného vzdelania na organovom oddelení SKDK v Topoľčanoch	37
2.3.1 Digitálne organy na konzervatóriu v Topoľčanoch	38
2.3.2 Organ vo farskom kostole Nanebovzatia Panny Márie v Topoľčanoch.....	38
2.3.3 Organ v chráme svätého Ladislava a Gorazda v Topoľčanoch	40
2.3.4 Organ v kaplnke Kláštora svätej Alžbety v Topoľčanoch	42
2.3.5 Organ vo farskom kostole svätého Mikuláša v Kovarciach	43
3. Verejná činnosť organového oddelenia a jeho perspektívy	45
3.1 Účasť na organových prehliadkach a organových súťažiach a dosiahnuté úspechy organového oddelenia v Topoľčanoch	45
3.1.1 Prehliadka mladých slovenských organistov.....	45
3.1.2 Organové súťaže	46
3.1.3 Koncertná činnosť organového oddelenia SKDK.....	48
3.2 Organové kurzy a ich význam pre žiakov a pedagógov organového oddelenia	48
3.2.1 Medzinárodné interpretačné kurzy v Kovarciach	50
3.3 Perspektívy organového oddelenia na súkromnom konzervatóriu v Topoľčanoch	52
Záver	56

Zoznam literatúry.....	58
Príloha č. 1	60
Príloha č. 2	65
Príloha č. 3	72
Príloha č. 4	72
Príloha č. 5	73
Príloha č. 6	74
Príloha č. 7	75
Príloha č. 8	77

Zoznam skratiek a značiek

SKDK - Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša

ZUŠ – Základná umelecká škola

Úvod

Profesionálna príprava organistov v oblasti stredného odborné vzdelávania je súčasťou mnohých konzervatórií, pričom táto odborná príprava sa realizuje v rámci organových oddelení, ktoré však nie sú súčasťou každého konzervatória. Činnosť fungujúcich organových oddelení na jednotlivých konzervatóriách je v mnohých prípadoch rozmanitá, no bohužiaľ táto činnosť nie je dostatočne propagovaná a dostávajú sa do povedomia širokej verejnosti.

Cieľom našej diplomovej práce je preto hlbšie analyzovať činnosť a fungovanie konkrétneho nami vybraného slovenského organového oddelenia na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša v Topoľčanoch. Na tomto organovom oddelení sme mali možnosť sami študovať hru na organ v rámci stredoškolského odborného umeleckého vzdelania, a preto je nám práve toto organové oddelenie blízke a dobre známe. Naším cieľom je tak nielen analyzovať činnosť daného organového oddelenia, ale taktiež formou diplomovej práce písomne spracovať a zaznamenať činnosť tohto organového oddelenia, pretože nie je doposiaľ nikde písomne zaznamenaná činnosť organového oddelenia na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša v Topoľčanoch. Okrem toho, keďže sčasti zachytávame aj všeobecnú charakteristiku a opis činnosti uvedeného súkromného konzervatória ako takého, otvára sa nám tak možnosť vytvoriť prácu, ktorá by zdokumentovala jeho vznik, vývoj, činnosť a osobnosti, ktoré sa svojou prácou úspešne pričínili o rozvoj tohto konzervatória a jeho organového oddelenia. Súčasťou našich cieľov sa tak stáva aj snaha o náš vlastný prínos pre Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša v Topoľčanoch pri príležitosti tohtoročného 25. výročia založenia daného konzervatória.

Naša diplomová práca pozostáva z troch základných kapitol rozoberajúcich zvolenú problematiku organového oddelenia v Topoľčanoch. V prvej kapitole sa venujeme v prvom rade všeobecne predstaveniu Súkromného konzervatória v Topoľčanoch ako prvému súkromnému konzervatóriu na Slovensku, kde sa nami analyzované organové oddelenie nachádza. Opisujeme tu začiatky a vznik konzervatória v Topoľčanoch, jeho činnosť, doterajšie úspechy, predstavujeme súčasné oddelenia a umelecké odbory, ktoré ju tu možné v súčasnosti študovať a taktiež uvádzame aj mená pedagógov a umelcov pôsobiacich na tomto konzervatóriu. Súčasťou prvej kapitoly je taktiež spracovaný životopis zakladateľa súkromného konzervatória v Topoľčanoch, Mgr. Vladimíra Gálica, ktorý je

najvýznamnejšou osobnosťou, ktorá ovplyvnila vznik a činnosť Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch. V tejto kapitole sa venujeme okrajovo aj životopisu významného slovenského hudobníka Dezidera Kardoša, po ktorom nesie súkromné konzervatórium v Topoľčanoch názov. V druhej kapitole sa venujeme už konkrétne organovému oddeleniu na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša v Topoľčanoch, kde popisujeme jeho začiatky a vznik, predstavujeme dvoch pedagógov – organistov, ktorí vyučujú hru na organ na tomto organovom oddelení a taktiež sa zameriavame na opis a charakteristiku organov, ktoré ako hudobné nástroje má organové oddelenie k dispozícii a ktoré pri svojej činnosti pravidelne využíva. Tretia kapitola pojednáva o ďalšej činnosti organového oddelenia mimo výchovno-vzdelávacieho procesu, ktorá je súčasťou odbornej prípravy budúcich organistov. Opisujeme tu organové prehliadky, súťaže a organové kurzy, na ktorých sa absolventi organového oddelenia na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša v Topoľčanoch zúčastnili. Pozornosť v tejto kapitole venujeme zvlášť medzinárodným interpretačným organovým kurzom v Kovarciach, ktoré každoročne dané organové oddelenie organizuje pre nielen svojich žiakov, ale aj žiakov a pedagógov z iných konzervatórií na Slovensku a v zahraničí. Súčasťou tretej kapitoly sú taktiež perspektívy organového oddelenia do budúcnosti, ktoré vidíme a predpokladáme z hľadiska činnosti, ktorú organové oddelenie vykazuje.

Naša diplomová práca je zostavená jednak z údajov a informácií z odbornej literatúry, bulletinov a prospektov k výročiu založenia konzervatória v Topoľčanoch a z organových kurzov a jednak z rozhovorov a výpovedí pedagógov, riaditeľky topoľčianskeho konzervatória a ďalších zainteresovaných osôb v oblasti činnosti organového oddelenia v Topoľčanoch. Vďaka spomenutým rozhovorom nadobúda práca aj svoj praktický rozmer práve v tom, že sme prostredníctvom pološtruktúrovaných rozhovorov a následných výpovedí vybraných osôb angažujúcich sa v oblasti činnosti organového oddelenia a celkovo konzervatória v Topoľčanoch ako takého, získali potrebné faktografické údaje a informácie, ktoré sme následne analyzovali, spracovali a interpretovali do podoby písomne spracovaných ucelených faktov objasňujúcich prácu a činnosť absolventov a pedagógov organového oddelenia na konzervatóriu v Topoľčanoch a zároveň tak poukazujeme aj na jeho významnú úlohu v príprave ďalších generácií budúcich organistov.

1. Prvé súkromné konzervatórium na Slovensku

Záujem o odborné umelecké vzdelanie je v súčasnosti veľmi populárne a rozšírené v porovnaní s minulosťou. Za posledné roky vzniklo nielen v zahraničí, ale aj na Slovensku mnoho základných umeleckých škôl a v nadväznosti na ne aj stredné umelecké školy, takzvané konzervatóriá, ktoré poskytujú potrebné umelecké vzdelanie pre tých záujemcov, ktorí v sebe našli umelecký potenciál a túžbu venovať sa nejakej umeleckej oblasti profesionálne vo svojom živote.

Podľa školského zákona na Slovensku je konzervatórium definované nasledovne: *„Konzervatórium poskytuje komplexné umelecké a umelecko-pedagogické vzdelanie. Pripravuje žiakov na profesionálne umelecké uplatnenie a na vyučovanie umeleckých a odborných predmetov vo vzdelávacích programoch umeleckého zamerania. Výchova a vzdelávanie v konzervatóriu sa uskutočňuje podľa šesťročného vzdelávacieho programu, v ktorom žiak po ukončení štvrtého ročníka vykoná maturitnú skúšku (úplné stredné odborné vzdelanie) a po ukončení šiesteho ročníka vykoná absolventskú skúšku (vyššie odborné vzdelanie). V odbore tanec sa štúdium uskutočňuje podľa osemročného vzdelávacieho programu, ktorý sa v poslednom ročníku ukončuje maturitnou skúškou a absolventskou skúškou, a podľa šesťročného vzdelávacieho programu, v ktorom žiak po ukončení štvrtého ročníka vykoná maturitnú skúšku a po ukončení šiesteho ročníka vykoná absolventskú skúšku.“*¹

Na Slovensku funguje niekoľko konzervatórií či už štátnych, alebo súkromných. Za posledné roky došlo k nárastu počtu konzervatórií v jednotlivých regiónoch Slovenska, ktorých cieľom je poskytovať potrebné a kvalitné umelecké vzdelanie či už v oblasti hudby, výtvarného umenia, dramatického, či tanečného umenia. Obsahom tejto kapitoly však bude jedno konkrétne slovenské konzervatórium, ktoré má určité prvenstvo a síce v tom, že je prvým súkromným konzervatóriom na Slovensku a dokonca môžeme povedať aj v rámci bývalého Československa. Reč je o Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša v Topolčanoch, ktoré pred 25 rokmi založil a zriadil hudobník, bývalý riaditeľ vtedajších Ľudových škôl umenia v Partizánskom a Topolčanoch a školský inšpektor Mgr. Vladimír Gális.

---

¹ Zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní Školský zákon

1.1 Mgr. Vladimír Gális – zakladateľ SKDK v Topoľčanoch

Za zrodom každého veľkého, či menšieho diela stojí vždy konkrétny jednotlivec, či skupina ľudí, ktorí svoje úsilie, čas, vedomosti a schopnosti využívajú v prospech svojho cieľa, ktorý sa dostane tak do podoby konkrétneho diela. Inak tomu nie je ani v prípade Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch, kde za zrodom a vznikom tohto konzervatória stojí konkrétna osobnosť človeka, ktorý svojou snahou, cieľavedomosťou a láskou k hudbe a umeniu dokázal vytvoriť prvú slovenskú súkromnú strednú školu poskytujúcu umelecké vzdelanie nielen na Slovensku, ale možno povedať, že aj v rámci celého bývalého Československa.

„Milovník umenia, aristokrat, prísny, no zároveň spravodlivý riaditeľ, schopný manažér, búrlivák, sympatický seladón, usmievavý a trochu uštipačný unikát“² – tieto a ešte mnohé ďalšie prívlastky by sme mohli nájsť na túto, možno povedať, osobnosť človeka, ktorý sa dokázal venovať vo svojom živote tomu, čo veľmi miloval – hudbe a dokázal si splniť sen v podobe vytvorenia konzervatória napriek prekážkam, ktoré mu boli kladené do cesty.

1.1.1 Rodina Vladimíra Gálisa a jeho hudobné vzdelanie na konzervatóriu

Vladimír Gális sa narodil 21. mája 1941 v obci Dolné Chlebany pri Topoľčanoch. Pochádzal z rodiny z chudobnejších pomerov. Sklony k hudobnému umeniu už možno pobaďať u jeho otca, ktorý hral vo voľnom čase na saxofón, no odborne hru na tento hudobný nástroj nikdy neštudoval. Vladimír Gális bol jedným zo šiestich detí, mal dve sestry a troch bratov, pričom dvaja z jeho bratov hrali spolu s ním tiež na hudobný nástroj, no v tomto prípade mali všetci traja hudobné vzdelanie. Vladimír Gális vyštudoval hru na cimbal a hobo, mladší brat hru husle na konzervatóriu v Bratislave a najmladší brat hru na klarinet na Vysokej škole múzických umení. Mladší brat, ktorý mal vyštudovanú hru na husle žil takmer celý život v Čechách. Ako je vidno, hudobné nadanie a láska k hudbe v rodine Vladimíra Gálisa boli veľmi citelné, čo si jeho rodičia zrejme veľmi dobre uvedomovali. Napriek tomu, že vo vtedajšej dobe, kde dominovalo poľnohospodárstvo a pomaly sa rozvíjajúci priemysel, kedy nebolo bežné a možno povedať, že to bolo až čudné, že by sa niekto živil hudbou,

---

² RICHTÁRECH, Š., JÁNOŠ, J. *Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša Topoľčany*. 2014

rodičia Vladimíra Gálisa chceli, aby po skončení základnej školy išiel študovať predsa len na konzervatórium, podobne ako aj jeho dvaja bratia neskôr po ňom.

Základnú školu absolvoval v neďalekej dedine Krušovce a po jej ukončení šiel na prijímacie skúšky na konzervatórium do Bratislavy. Podľa výpovedí jeho príbuzných, šiel na prijímacie skúšky do Bratislavy úplne sám ako 14-ročný chlapec, pričom nevedel ani presne, kde sa konzervatórium nachádza, no mal šťastie na náhodné stretnutie s istým huslistom, ktorý mal práve namierené na konzervatórium a práve on ho na toto miesto priviedol, aby sa mohol zúčastniť prijímacích skúšok. Prijímacie skúšky úspešne zvládol a na základe toho bol prijatý na konzervatórium v Bratislave a jeho hlavným odborom, ktorý tu študoval bola hra na cimbal. Školu ukončil absolútoriom v roku 1960. Keďže pochádzal z chudobnejších pomerov, veľmi si vážil hudobné vzdelanie, ktoré získal na konzervatóriu v Bratislave a nevnímal ho ako samozrejmú, keďže si uvedomoval vzácnosť vzdelania tohto typu vo vtedajšej dobe.³

1.1.2 Pedagogická a hudobná činnosť Vladimíra Gálisa

Po ukončení štúdia na konzervatóriu v Bratislave získal Vladimír Gális potrebné hudobné vzdelanie na to, aby mohol hudobne vyučovať na vtedajšej ľudovej škole umenia. Jeho prvým miestom, kam po skončení konzervatória nastúpil učiť, bola Ľudová škola umenia v Senci v roku 1960, kde pôsobil ako pedagóg. Okrem toho, že Vladimír Gális vyučoval na Ľudovej škole umenia, bol taktiež súčasťou rôznych ľudových súborov, kde pôsobil ako cimbalista, keďže práve tento hudobný nástroj je jedným z dominantných v slovenskej ľudovej hudbe. Dlhé roky bol tak počas svojej pedagogickej činnosti zároveň aj aktívnym hráčom v ľudových súboroch ako napríklad súbor Železničiar, Gymnik, Jánošík a podobne. Neskôr mal Vladimír Gális aj vlastnú kapelu pod názvom Gálisovci, ktorá sa venovala nielen ľudovej hudbe, ale taktiež aj slovenskej a zahraničnej populárnej hudbe.

Vďaka svojej hudobnej činnosti sa Vladimír Gális zoznámil aj so svojou manželkou, ktorá vedela krásne spievať, hrať na flaute a taktiež pôsobila ako učiteľka na ľudovej škole umenia. V hudobnej skupine Gálisovci spievala, Vladimír Gális tu hral na bicie, jeho otec na saxofón a okrem toho, v kapele mali aj basovú, klasickú a elektronickú gitaru a dychové nástroje. Hudobná skupina Gálisovci znamenala aj určitý zdroj príjmov pre jej členov, a tak sa často zúčastňovali na rôznych podujatiach v období,

---

³ Príloha č.1, Rozhovor LIČKOVÁ, 10.12.2018, Súkromné konzervatórium D. Kardoša v Topoľčanoch

keď živá hudba ako cimbalovky, alebo dychovky boli veľmi populárne v Československu. Okrem hudobnej skupiny Gálisovci Vladimír Gális pôsobil občas aj v iných hudobných skupinách či súboroch.

Po pedagogickom pôsobení na Ľudovej škole umenia v Senci, nastúpil v roku 1968 na Ľudovú školu umenia v meste Partizánske ako zástupca riaditeľa.

V roku 1970, keď mal 29 rokov sa oženil a spolu so svojou o šesť rokov mladšou manželkou mal dve deti, ktoré sa taktiež snažil viesť k hudobnému vzdelaniu, syn Branislav absolvoval kontrabas na základnej umeleckej škole a dcéra Zuzana klavír.⁴

1.1.3 Vysokoškolské umelecké vzdelanie a činnosť vo funkcii riaditeľa

Počas pôsobenia na Ľudovej škole umenia v Partizánskom začal Vladimír Gális v roku 1973 študovať na Vysokej škole múzických umení v Bratislave, kde diaľkovo študoval, v tomto prípade hru na hoboj. Vysokú školu múzických umení v Bratislave úspešne ukončil a ešte počas štúdia na nej sa stal riaditeľom Ľudovej školy umenia v Partizánskom. Počas jeho vedenia táto škola dosahovala vynikajúce výsledky a čím ďalej, tým viac sa skvalitňovala jej činnosť, čo sa však nie veľmi pozdávalo predstaviteľom vtedajšieho režimu, pretože za dôležitejšie mesto oproti Partizánskemu, považovali okresné mesto Topoľčany, kde bola taktiež zriadená ľudová škola umenia, no ani zďaleka nedosahovala také výsledky, ako škola tohto typu v Partizánskom. Na základe tejto skutočnosti sa stal nakoniec v roku 1978 riaditeľom Ľudovej školy umenia v Topoľčanoch. Tajomstvo úspechu škôl, ktoré zaznamenali pod vedením Vladimíra Gálisa, by sme mohli hľadať podľa vyjadrení jeho dcéry a súčasnej riaditeľky Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch Zuzany Líčkovej *„jednak v skutočnosti, že bol výborný hudobník a jednak v jeho schopnosti odhadnúť dobrého a kvalitného učiteľa, vedieť presne pomenovať to, čo je potrebné, do akých súťaží sa treba zapojiť, aký repertoár treba zostaviť, priamo poukázať na nedostatky, vedieť rozoznať talenty a správne rozdeľovať kompetencie. Dokázal byť prísny, často až tvrdý, no na druhej strane vedel pochváliť a oceniť ako žiakov, tak aj ich pedagógov.“*⁵

Počas svojho pôsobenia ako riaditeľ Ľudovej školy umenia sa musel vysporiadať s vtedajším politickým režimom, keďže bol síce súčasťou vládnucej strany, ale svoju účasť v nej nespájal s konkrétnou ideológiou. Napriek mnohým problémom si však

⁴ Príloha č.1, Rozhovor LIČKOVÁ, 10.12.2018, Súkromné konzervatórium D. Kardoša v Topoľčanoch

⁵ Príloha č.1, Rozhovor LIČKOVÁ, 10.12.2018, Súkromné konzervatórium D. Kardoša v Topoľčanoch

dokázal udržať miesto riaditeľa vďaka svojej odbornosti a schopnosti skvalitňovať umelecké vzdelanie.

Po roku 1989 nastali mnohé zmeny v spoločenskom systéme, ako aj v oblasti mnohých funkcií, kedy mnohí funkcionári boli odvolaní zo svojich doterajších pozícií. Podobná zmena nastala aj v prípade Vladimíra Gálisa, ktorý po roku 1989 namiesto pozície riaditeľa už zastával iba pozíciu pedagóga, učiteľa na ľudovej škole umenia - základnej umeleckej škole v Topolčanoch. Túto činnosť vykonával však len istý čas, až kým v roku 1990 nebol vymenovaný do funkcie školského inšpektora v rámci Ústrednej školskej správy v Bratislave. Po roku 1989 už hudobná činnosť Vladimíra Gálisa v rámci hudobnej skupiny nebola natoľko aktívna, ako v predchádzajúcich rokoch, keďže sa živá hudba už v tomto období pomaly dostávala do úzadia.⁶

1.1.4 Zriaďovateľ a riaditeľ SKDK v Topolčanoch

Napriek tomu, že Vladimír Gális od roku 1990 vykonával prácu školského inšpektora, hľadal ďalšie možnosti, ako sa realizovať v novom spoločenskom režime a v spoločenskej štruktúre. Keďže sa vo vtedajšom období začalo čoraz viac dostávať do popredia podnikanie aj on chcel skúsiť túto činnosť v oblasti, ktorá mu je najbližšia a ktorú najlepšie ovládal z odborného hľadiska, a to bola oblasť umelecká, konkrétne hudobná. Uvedomil si totiž, že v rámci regiónu mesta Topolčany nemajú mladí ľudia zaujímaví sa o hudbu, dostatok možností na vyššie hudobné vzdelanie. Okrem toho videl aj problém v podobe nekvalifikovaných učiteľov, či učiteľov s nedostatočným hudobným vzdelaním vyučujúcich na jednotlivých ZUŠ v okrese Topolčany. Rozhodol sa preto vytvoriť konzervatórium, ktoré by zabezpečovalo dostatočné vyššie odborné umelecké vzdelanie žiakom, ktorí by sa mohli realizovať nielen ako učitelia na základných umeleckých školách, ale taktiež aj ako profesionálni umelci, ktorí by rozvíjali a podporovali kultúrny a umelecký život, nielen v regióne mesta Topolčany, ale na celom vtedajšom Československu. Ako je však všeobecne známe, že zrod veľkého diela sa nezaobíde bez ťažkostí a komplikácií, inak tomu nebolo ani v prípade súkromného konzervatória, ktoré chcel Vladimír Gális založiť. V roku 1993 vznikla samostatná Slovenská republika a v rámci oblasti, kde sa nachádza mesto Topolčany, bolo najznámejšie štátne konzervatórium s dlhou historickou tradíciou práve v Bratislave. Založiť preto nové, a k tomu súkromné

---

⁶ Príloha č.1, Rozhovor LIČKOVÁ, 10.12.2018, Súkromné konzervatórium D. Kardoša v Topolčanoch

konzervatórium, bola vtedy do istej miery z pohľadu niektorých neprajníkov veľká opovážlivosť, čo sa neskôr prejavilo aj v podobe konkrétnych krokov, ktorými sa snažili mnohí odporcovia znemožniť vznik konkurencie v podobe nového súkromného konzervatória a neskôr po jeho vzniku komplikovať jeho fungovanie a realizáciu činnosti.

Napriek všetkým týmto prekážkam sa Vladimír Gális nevzdal a myšlienku nového konzervatória dotiahol do konca. Ako školský inšpektor mal možnosť nahliadnuť do potrebnej administratívy, oboznámiť sa s legislatívou a s fungovaním rôznych typov škôl. Zároveň mal zmapovanú situáciu umeleckého vzdelávania v jednotlivých oblastiach a regiónoch Slovenskej republiky. Na základe svojej snahy a vynaloženého úsilia sa mu podarilo v roku 1994 vytvoriť prvé súkromné konzervatórium na Slovensku a môžeme povedať, že aj prvé v rámci bývalého Československa. Okrem toho popri konzervatóriu vytvoril aj Súkromnú školu úžitkového výtvarníctva. Jeho školy sa stali síce trňom v oku iných štátnych konzervatórií na Slovensku, no napriek tomu až do súčasnej doby si udržali svoju kvalitu a popredné miesto medzi slovenskými konzervatóriami, pretože odtiaľ vyšli a stále vychádzajú kvalitní umelci. Vladimír Gális si tak splnil nielen svoj sen, ale taktiež obohatil aj kultúrny život mesta Topoľčany i celé široké okolie. Stal sa nielen zriaďovateľom Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša, ale taktiež aj jeho dlhoročným riaditeľom. Aj na tomto mieste sa prejavil ako schopný a vynikajúci riaditeľ, ktorý sa snažil, aby konzervatórium neustále napredovalo, čo sa mu aj darilo, keďže mnohí jeho absolventi sa zúčastňovali medzinárodných interpretačných seminárov, medzinárodných súťaží, kde mnohí žiaci konzervatória získavali popredné miesta a taktiež sa zúčastňovali na mnohých ďalších významných podujatiach nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Taktiež po skončení štúdia na konzervatóriu sa jeho viacerí absolventi dostali na vysoké školy zamerané na umenie nielen na Slovensku, ale veľa z nich študovalo a študuje aj v zahraničí a následne sa uplatnili na trhu práce ako doma, tak aj v iných krajinách. Aj pri súkromnom konzervatóriu sa Vladimír Gális prejavil ako výborný znalec a odhadca kvalitných pedagógov, ktorých zamestnal na svojej škole a dal im príležitosť realizovať svoju umeleckú činnosť aj v podobe pedagogickej práce. Vďaka vynikajúcim umelcom, ktorí pedagogicky pôsobili a pôsobia na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša v Topoľčanoch sa dosiahlo, že škola si udržala popredné miesto v odbornej umeleckej príprave mladých umelcov na Slovensku. Vladimír Gális ani po desiatich rokoch fungovania a udržania školy nezaháľal a snažil sa spolu s pedagógmi

neustále skvalitňovať výchovno-vzdelávaciu činnosť a samozrejme, nebál sa novovznikajúcej a narastajúcej konkurencie, bol otvorený novým príležitostiam, možnostiam a nemal strach ísť do nových projektov.⁷ Po riaditeľa konzervatória vykonával presne dvadsať rokov až do svojej smrti. Po zdravotných komplikáciách zomrel 31. mája 2014 v Bratislave. Nedožil sa síce osláv dvadsiateho výročia založenia svojho súkromného konzervatória a Súkromnej školy úžitkového výtvarníctva a ani stého výročia od narodenia Dezidera Kardoša, podľa ktorého pomenoval konzervatórium, ale vďaka svojej neúnavnej práci a snahe neustále skvalitňovať a zdokonaľovať umeleckú a pedagogickú činnosť na konzervatóriu, zanechal po sebe na Slovensku svoje významné dielo – školu, ktorá pripravuje výborných umelcov prostredníctvom kvalitných odborníkov z jednotlivých oblastí umenia, o čom svedčia mnohé úspechy, ktoré škola dosiahla počas doterajších dvadsiatich - piatich rokov svojho fungovania.

Dodnes mnohí pedagógovia, ktorí vyučujú, alebo vyučovali na tomto konzervatóriu, či ďalší ľudia z mesta a okresu Topoľčany, vyjadrujú svoj obdiv a uznanie k tomuto kroku, ku ktorému sa podujal Vladimír Gális v podobe založenia konzervatória. Jedným z nich je napríklad aj popredný slovenský mím Juraj Benčík, ktorý mal tú česť spolupracovať s ním a vyučoval na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša, ktorý sa vyjadril o Vladimírovi Gálisovi nasledovne: *„Pri mojom prvom stretnutí s Vladimírom Gálisom ma privítal mimoriadne žoviálny mladík s maskou starca. Okamžite mal môj veľký obdiv. Bolo z neho cítiť nesmiernu schopnosť prekonať akékoľvek prekážky, len aby sa mu jeho sny splnili. Pán Gális dokázal nemožné. Na konci sveta vytvoril priestor, v ktorom sa môže študovať umenie.“*⁸

Vladimír Gális po sebe zanechal aj odkaz akéhosi prototypu manažéra, riaditeľa, ktorý je na jednej strane prísny, tvrdý a možno až nekompromisný, ale na druhej strane veľmi galantný a citlivý človekom so zmyslom pre humor a pre spravodlivosť.

O Vladimírovi Gálisovi by sa dalo iste toho ešte veľa napísať, no môžeme konštatovať, že to bola jednoznačne osobnosť – človek, ktorý sa nezľakol žiadnych prekážok, ani konkurencie, dokázal si ísť za svojím snom, vedel veľakrát tvrdo poukázať na veci, ktoré sa mu nepáčili, no na druhej strane bol citlivým a priateľským, vedel sa postaviť spravodlivo na stranu svojich pedagógov i žiakov.

---

⁷ Príloha č.1, Rozhovor LIČKOVÁ, 10.12.2018, Súkromné konzervatórium D. Kardoša v Topoľčanoch

⁸ BENČÍK, J. 20 x 20 (a viac...) slov. In. Richtárech, Š., Jánoš, J. Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša Topoľčany. 2014, s.7

Bol obrazom človeka, ktorý miloval život, no zvlášť hudobné umenie, ktorému sa venoval celý život nielen ako aktívny hráč na hudobných nástrojoch, ale aj ako vynikajúci pedagóg, či riaditeľ umeleckých škôl, ktorý dokázal predviesť svoje nielen umelecké, ale zároveň aj riadiace a manažérske majstrovstvo.⁹

1.2 Vznik a začiatky SKDK v Topoľčanoch

Samotný vznik Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch je neodmysliteľne spojený s menom Vladimíra Gálisa, hudobníka, pedagóga, riaditeľa dvoch niekdajších ľudových škôl umenia a školského inšpektora, ktorý sa rozhodol po svojej niekoľkoročnej hudobnej a pedagogickej činnosti splniť si svoj dávny sen v podobe založenia konzervatória – strednej školy, ktorá by pripravovala a vychovávala na odbornej úrovni kvalitných umelcov v rôznych oblastiach umenia. Hlavným dôvodom, prečo chcel Vladimír Gális konzervatórium situovať práve do mesta Topoľčany bola skutočnosť, že v danej lokalite nebola vo vtedajšom období žiadna stredná škola podobného typu, ktorá by vychovávala a vzdelávala v umeleckej činnosti, na základe čoho mnohí mladí ľudia, ktorí sa chceli umelecky vzdelávať, museli odchádzať za týmto vzdelaním do Bratislavy, či iných miest bývalého Československa. Ďalšou pohnútkou k založeniu súkromného konzervatória bol aj fakt, že v regióne, kde sa nachádza mesto Topoľčany, bola absencia profesionálneho divadla, filharmónie, galérie či rozhlasu. Na základe uvedeného možno teda konštatovať, že Vladimír Gális videl v myšlienke nového konzervatória nie založenie ďalšej novej školy spadajúcej do systému stredoškolského umeleckého vzdelávania na Slovensku, ale videl v nej práve možnosť zlepšiť, skvalitniť a pozdvihnúť umelecký a kultúrny život nielen v meste Topoľčany, ale aj v celom širokom okolí. Taktiež však nemožno zabudnúť ani na skutočnosť, že nové konzervatórium malo predstavovať šance a možnosti pre študentov z okolia daného regiónu, ktorí v sebe našli umelecké predpoklady a túžbu po vzdelaní v danej oblasti umenia.

Všetky vyššie uvedené motívy a pohnútky Vladimíra Gálisa nakoniec viedli k tomu, že jeho spočiatku iba idea, sen založiť strednú umeleckú školu, sa postupne dostal v roku 1994 do podoby reálnej umeleckej školy v Topoľčanoch, ktorá dostala názov Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša.

---

⁹ Príloha č. 3

Podľa Zakladacej listiny Konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch, škola oficiálne vznikla a bola zaradená do siete stredných odborných škôl ku dňu 1. septembra 1994. Jej zriaďovateľom a zároveň prvým riaditeľom sa stal Vladimír Gális.¹⁰

Založenie školy nebolo jednoduché, pretože Vladimír Gális musel prekonať pri jej zakladaní množstvo najmä legislatívnych prekážok. V tomto smere sa vyjadrila aj Mgr. Líčková, súčasná riaditeľka Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch a zároveň dcéra Vladimíra Gálisa, ktorá uviedla nasledovné: *„Založiť začiatkom 90-tych rokov súkromnú školu bola pochabosť, ba až opovážlivosť a len málokto si vedel predstaviť, že táto inštitúcia môže mať úroveň, ktorá sa vyrovná štátnym školám a že bude mať dokonca úspech.“*¹¹

Ako je však známe, Vladimír Gális sa nenechal odradiť týmito prekážkami či neprajníkmi a vďaka jeho snahe, odbornosti a vytrvalosti dokázal spolu so svojimi spolupracovníkmi založiť už spomínané súkromné konzervatórium, ktorého súčasťou bola aj stredná umelecká škola zameraná zvlášť na výtvarné umenie, ktorá je dnes známa pod názvom Súkromná škola úžitkového výtvarníctva a funguje po boku spolu so Súkromným konzervatóriom Dezidera Kardoša.

Pri samotnom zrode a začiatkoch Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša a Súkromnej školy úžitkového výtvarníctva stáli popri jeho zriaďovateľovi aj ďalší odborníci, kolegovia a pedagógovia, ktorí sa svojou činnosťou, či už organizačne, materiálne, alebo pedagogicky, pričínili o vznik a rozvoj školy.

Konzervatórium malo svoje sídlo spočiatku na Moyzesovej ulici v priestoroch Základnej umeleckej školy Ladislava Mokrého v Topoľčanoch, pričom výučba na konzervatóriu fungovala v dopoludňajších hodinách a v popoludňajšom čase zase prebiehalo vyučovanie žiakov základnej umeleckej školy. Mnohí pedagógovia na ZUŠ Ladislava Mokrého boli zároveň aj pedagógmi a vyučujúcimi na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša.

Prvé odbory, ktoré sa vyučovali na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša boli hudobno-dramatický, hudobný odbor a odbor operného spevu.

S nárastom počtu žiakov a vzhľadom k nedostatočnej kapacite priestorov v budove Základnej umeleckej školy Ladislava Mokrého bolo potrebné získať iné a väčšie priestory pre fungovanie a ďalšiu činnosť konzervatória. Získať vlastné priestory a vlastnú budovu konzervatória sa nepodarilo uskutočniť, ale nakoniec sa Súkromné

¹⁰ Zakladacia listina Konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch. Bratislava. 30.11.1993

¹¹ RICHTÁRECH, Š., JÁNOŠ, J. Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša Topoľčany. 2014. s. 1

konzervatórium Dezidera Kardoša presťahovalo do budovy bývalej základnej školy na Gagarinovej ulici v Topolčanoch, kde sídli až dodnes.

Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša v Topolčanoch sa v relatívne krátkom čase dostalo do povedomia verejnosti a stalo sa dôležitou a neoddeliteľnou súčasťou vyššieho hudobného školstva na Slovensku. V školskom roku 2007/2008 sa vytvorilo elokované pracovisko v Prešove, kde boli snahy a požiadavky na vytvorenie strednej umeleckej školy v tamomšom regióne podobne, ako tomu bolo na začiatku 90-tych rokov v okrese Topolčany, keď vzniklo Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša. Vladimír Gális ako zriaďovateľ a riaditeľ konzervatória v Topolčanoch sa rozhodol vyjsť v ústrety tejto požiadavke na východnom Slovensku a poskytnúť podmienky Prešovčanom pre ich vlastnú realizáciu v jednotlivých oblastiach umenia. A tak od 1.9. 2007 začalo svoju činnosť v Prešove elokované pracovisko Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša.

1.2.1 Dezider Kardoš

Súkromné konzervatórium v Topolčanoch bolo pomenované po významnom slovenskom hudobnom skladateľovi a vysokoškolskom pedagógovi - Deziderovi Kardošovi, rodákovi z Nadlíc z okresu Partizánske v blízkosti mesta Topolčany. Dôvod, prečo konzervatórium v Topolčanoch nesie meno práve po tomto slovenskom umelcovi vysvetlil samotný zriaďovateľ a niekdajší riaditeľ konzervatória Mgr. Vladimír Gális: *„Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša je nerozlučne spojené s osobou nášho slávneho rodáka Dezidera Kardoša, ktorý svojou celoživotnou tvorbou obohatil nielen našu hudobnú kultúru, ale prostredníctvom svojej hudby nám vtlačil lásku a úctu k svojej domovine, a teda miesto v názve konzervatória mu právom patrí.“*¹²

Dezider Kardoš bol významným slovenským skladateľom a jedným z hlavných predstaviteľov slovenskej modernej klasickej hudby.

Dezider Kardoš sa narodil 23. decembra 1914 v Nadliciach pri Topolčanoch. Deziderov otec položil základy učiteľskej a hudobnej tradície v rodine Kardošovcov vďaka svojmu pôsobeniu učiteľa na ľudovej škole a súčasne aj vďaka funkcii organistu, ktorú zastával v obci. Hudobné prostredie, v ktorom Dezider vyrastal pozitívne ovplyvnilo jeho budúcu hudobnú dráhu, keďže ho jeho otec oboznamoval

---

¹² GÁLIS, V. 10 rokov (1994/1995 – 2004/2005) Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topolčanoch. 2005, s. 3

so základmi hudby a u Dezidera sa prejavil absolútny hudobný sluch a prirodzená muzikálnosť.

Od roku 1925 študoval štyri roky na gymnáziu v Nitre. V roku 1929 odišiel študovať na reálne gymnázium do Bratislavy, kde mal veľmi dobré príležitosti a možnosti stretávať a bližšie sa oboznamovať s hudobným umením. Súčasne po príchode do Bratislavy sa zapísal do hudobnej školy v hre na klavír, kde získal pozoruhodnú klavírnú techniku v triede profesorky Ráztokayovej. Študoval tu do roku 1932. Po ukončení reálneho gymnázia v Bratislave sa začal naplno venovať hudobnému umeniu, na základe čoho sa v Bratislave zapísal na konzervatórium, vtedajšiu Hudobno-dramatickú akadémiu, do kompozičnej triedy Alexandra Moyzesa, významného hudobného skladateľa, ktorý Kardoša v ďalších rokoch umelecky a ľudsky formoval a ovplyvňoval. No Kardoš nezostal iba pri štúdiu hudby na konzervatóriu, ale v snahe o väčší hudobný rozhľad sa zapísal na hudobnú vedu aj na Filozofickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave. Tieto dve školy boli pre Dezidera Kardoša až do roku 1937 hlavnými strediskami formovania jeho hudobného talentu. Po absolvovaní konzervatória zvažoval, aká bude jeho ďalšia hudobná orientácia, preto sa rozhodol podobne ako aj iní slávni hudobníci ísť na pražskú majstrovskú školu k významnému majstrovi Vítězoslavovi Novákovi pod ktorého vedením vytvoril Kardoš dve skladby: *Klavírnú suitu č. 2, op. 5 a Kvintet pre päť dychových nástrojov*. Počas pražských štúdií si Kardoš obľúbil českú hudobnú tradíciu, z ktorej niečo tvorivo prevzal a taktiež sympatizoval s vtedajšími českými skladateľmi – modernistami. Samozrejme Kardoš nezabudol na svoj slovenský národ, z ktorého pochádzal a vytvoril skladby, ktorými vyjadruje spätosť so slovenským ľudom ako napríklad *Štyri zbojnícke slovenské piesne pre tenor a klavír, Uspávanka pre husle a klavír, cyklus Detské zbory a Štyri slovenské ľudové piesne pre soprán, tenor a orchester op. 7*.

Po návrate na Slovensko, Dezider Kardoš získava miesto vedúceho hudobného oddelenia Slovenského rozhlasu v Prešove, kde sa venoval spracovaniu montáží a úpravám ľudových piesní, čím významne ovplyvnil kultúrny život východoslovenského ľudu. Po šiestich rokoch pôsobenia v Prešove sa Dezider Kardoš stáva šéfom hudobného odboru Československého rozhlasu v Košiciach, pričom sa mohol v novom Československu angažovať aj v štátnej kultúrnej politike. V povojnovom období nastal u Dezidera Kardoša zásadný zlom a obrat v umeleckom myslení, na základe čoho sa autor Nováček o Kardošovi vyjadruje nasledovne: „Postupne poznal, že je zbytočné vynakladať energiu na diela, ktoré ľud nepochopí,

neprijme, ba dokonca odsúdi. Videl, že talent, ktorý sa vyžíva v umeleckých špekuláciách, hľadá silu a vzor vo formalistických výstrelkoch európskej hudby, sa stáva pasívnym“¹³

Na základe toho už nevyužíval formalistické myslenie a od jeho symfonickej Predohry, op. 16 sa jeho cesta začína uberať smerom k realizmu.

Kardoš si vďaka pôsobeniu v Košiciach zabezpečil dôstojné miesto v slovenskej ľudovej piesni v rozhlase a pričínal sa o rozvoj slovenskej národnej kultúry a o to, aby sa snažila stmelovať národnosti východného Slovenska.

V roku 1951 Dezider Kardoš odchádza z Košíc do Bratislavy, s ktorou počas svojho pôsobenia na východnom Slovensku nestrácal kontakt. Jeho príchod do Bratislavy bol veľmi pozitívnym prínosom pre bratislavský rozhlas, kde sa zaslúžil o skvalitnenie vysielania slovenského hudobného folklóru prostredníctvom rozlišovania a odborného posúdenia, ktoré diela sú umelecky hodnotné a ktoré naopak, umelecky bezcenné.

V roku 1952 vytvoril jednu skladbu pre ľudový súbor SL'UK a druhú pre film Dúha nad Slovenskom, kde už bolo cítiť, že Kardoš uskutočňuje v diele vtedajšie nové hudobné požiadavky. Súčasne v tom istom roku sa stáva riaditeľom Slovenskej filharmónie, kde sa už výrazne dostáva do popredia jeho kompozičný talent, ktorým sa už zameriaval na veľké hudobné diela. V roku 1953 tak skomponoval kantátu pre soprán, miešaný zbor a orchester *Pozdrav veľkej zemi*, neskôr 2. symfóniu pod názvom *O rodnej zemi*, vďaka čomu už bolo vidieť, ako rastie Kardošova osobnosť v hudobnej oblasti.¹⁴

V rokoch 1955 - 1963 pôsobil ako predseda Zväzu slovenských skladateľov. Od roku 1961 do roku 1984 začal vyučovať na Vysokej škole múzických umení v Bratislave, kde pôsobil ako profesor kompozície až do roku 1984. Bol zakladateľom modernej symfónie. Za svoju prácu získal v roku 1975 titul - *Národný umelec*.

Kardoš bol počas svojho života ženatý s Máriou Kardošovou Hisemovou a spoločne mali dve deti – syna Dušana a dcéru Danielu. Zároveň má aj 4 vnúčatá, vnučku Radmilu Kardošovou a vnukov Daniela Kardoša, Daniela a Milana Krošláka. Dezider Kardoš bol jedným z najvýznamnejších skladateľov 20. storočia na Slovensku. Zomrel 18. marca 1991 v Bratislave. Výrazne sa pričínal o rozvoj slovenskej hudobnej

---

¹³ NOVÁČEK, Z. *Dezider Kardoš – Profil skladateľa*, 1955.

¹⁴ NOVÁČEK, Z. *Dezider Kardoš – Profil skladateľa*, 1955.

kultúry. Stal sa významným moderným slovenským symfonikom. V roku 2006 bol zaradený do Zlatej knihy Slovenského ochranného zväzu autorského (SOZA).¹⁵

Po tejto významnej osobnosti kultúrneho hudobného života nesú v súčasnosti pomenovanie niektoré umelecké školy na Slovensku, ako napríklad Základná umelecká škola Dezidera Kardoša v Bánovciach nad Bebravou či Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša v Topoľčanoch a v Prešove.¹⁶

1.3 Činnosť SKDK a jeho úspechy

Založiť strednú umeleckú školu bolo spočiatku iba snom Vladimíra Gálisa. Spolu so svojimi spolupracovníkmi plánoval vychovávať koncertných umelcov, profesionálnych hercov či tanečníkov. Vložil do tohto ideálu obrovské úsilie a veľa finančných prostriedkov.

Začiatky činnosti súkromného konzervatória neboli jednoduché tak, ako to pri začínajúcich školách bežne býva, okrem toho nové konzervatórium a ešte k tomu súkromné, sa stretávalo s nepriazňou verejnosti, ktorá túto novú umeleckú školu vnímala ako narastajúcu a možno do istej miery i nebezpečnú konkurenciu na pôde umeleckého vzdelávania na Slovensku. Napriek všetkému sa však Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša v Topoľčanoch v relatívne krátkom čase stalo známym na verejnosti a predstavovalo významný prvok vyššieho hudobného a umeleckého vzdelávania v širokom okolí.

Dnes je to už 25 rokov, čo toto konzervatórium vzniklo a začalo svoju činnosť naplno realizovať. Po smrti Vladimíra Gálisa v roku 2014, ktorý konzervatórium úspešne viedol ako riaditeľ dlhých dvadsať rokov, si spočiatku mnohí nevedeli celkom predstaviť ako bude toto súkromné konzervatórium ďalej fungovať. No po piatich rokoch, ktoré odvtedy prešli, môžeme konštatovať, že svoju činnosť vykonáva sústavne na vynikajúcej úrovni, neustále sa skvalitňuje a zlepšuje jeho činnosť, o čom svedčia aj mnohé úspechy, ktoré za posledné roky dosiahli jeho absolventi spolu s pedagogickým zborom. V súčasnosti je riaditeľkou Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch Mgr. Zuzana Ličková, ktorá je dcérou bývalého riaditeľa Vladimíra Gálisa. Súčasná riaditeľka konzervatória

---

¹⁵ KARDOŠOVÁ, R. *Dezider Kardos Biography*. [online]. [cit. 2018-11-8]. Dostupné na: <https://www.imdb.com/name/nm1773847/bio>

¹⁶ Príloha č. 4

nadviazala na tradíciu vedenia a otvorenosti pre nové výzvy, ako bolo známe aj u jej otca.

Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša aj dnes nadväzuje na tradíciu kvalitného vzdelávania, lebo stále poskytuje komplexné praktické aj teoretické vzdelanie pre dráhu profesionálneho umelca. Škola poskytuje svojim študentom a absolventom umelecké vzdelanie na úrovni úplného stredného odborného vzdelania – prvé 4 roky štúdia ukončené maturitnou skúškou a následne na to, ukončením súvislého šesťročného vzdelávania, vyššie odborné umelecké a umelecko-pedagogické vzdelanie. Súvislé šesťročné štúdium končí takzvanou absolventskou skúškou, na základe ktorej získa absolvent titul DiS. art. (diplomovaný umelec) a stáva sa tak kvalifikovaným pre pedagogickú činnosť na základných umeleckých školách. Táto úroveň vzdelania sa vzťahuje na všetky študijné odbory, ktoré Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša v Topoľčanoch ponúka.

Ako sme už vyššie spomínali, na konzervatóriu v Topoľčanoch sa spočiatku začal vyučovať hudobný odbor, hudobno-dramatický odbor a odbor operného spevu. Postupne sa však jednotlivé odbory rozrástli o mnohé ďalšie. V súčasnosti sa na škole vyučujú študijné odbory ako hudobno-dramatický odbor – herectvo, hudobný odbor, tanec a spev.

V uvedených štúdijských odboroch absolventi SKDK v Topoľčanoch dosiahli mnohé úspechy a prezentovali školu i mesto Topoľčany na viacerých úspešných a známych podujatiach.

Prví študenti a absolventi tohto konzervatória sa za prvých desať rokov jeho fungovania stali laureátmi husľovej dielne Doc. Jindřicha Pazderu a taktiež sa zúčastnili na medzinárodných interpretačných seminároch a boli prijatí na Vysokú školu múzických umení v Bratislave, na Akadémiu muzických umení v Prahe, Janáčkovú akadémiu muzických umení v Brne a v Banskej Bystrici. Okrem toho piati študenti počas tohto prvého desaťročia školy boli prijatí na Universität für Musik und darstellende Kunst vo Viedni. Jeden z prvých najväčších úspechov Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch priniesol pre školu študent Ladislav Patkoló pod vedením Mgr. Art. Milana Pacovského, ktorý získal v klavírnej súťaži slovenských konzervatórií v roku 2000 čestné uznanie, v roku 2002 druhé miesto a v roku 2004 tretie miesto. V rámci reprezentácie školy na medzinárodnej súťaži získal tento spomínaný študent prvé miesto v Costoglione del Lago v Taliansku v roku 2000. Na medzinárodnej Smetanovskej klavírnej súťaži získal v roku 2002

druhé miesto a na medzinárodnej interpretačnej súťaži Beethovenov Hradec získal čestné uznanie.¹⁷

Aj v rámci hudobno-dramatického odboru škola získala určité úspechy na rôznych súťažiach a podujatiach, z ktorých Vladimír Gális uviedol v bulletine vydanom pri príležitosti desiateho výročia školy nasledovné: amatérska súťaž Zlatá črievička a Košický zlatý poklad, kde sa študenti SKDK v Topoľčanoch stali víťazmi, účinkovanie na podujatiach v Českej republike, Holandsku, Japonsku, v New Yorku. V roku 2005 bol na konkurze do muzikálu Rebelové vybraný do hlavnej úlohy bývalý absolvent školy Mário Dvorský.

V súčasnosti sa škola a jej pedagógovia snažia stavať pred samé nové výzvy a možnosti, pretože ako konštatuje Jozef Jánoš: „*Každý deň prináša nové a nové výzvy, ktoré musíme zvládnuť, aby sme svetu aj sebe samým dokázali, že sme životaschopnou inštitúciou, ktorá si zaslúži pozornosť.*“¹⁸

Absolventi Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch v súčasnosti pôsobia v popredných umeleckých telesách na Slovensku i v zahraničí. Škola potvrdzuje svoju životaschopnosť, čo dokazuje nielen zvyšujúci sa počet záujemcov o štúdium na nej, ale najmä tvorivý duch a aktivita, ktorou je škola špecifická. Viaceré víťazstvá na celoslovenskej súťaži konzervatórií nazvanej Priestor pre talent pedagógov a žiakov školy motivujú ku snahe neustále sa zlepšovať.

Špeciálnym priestorom školy je štúdio SKDK, kde žiaci výsledky svojej práce prezentujú aj na verejnosti. Každý týždeň vo štvrtok si tak diváci môžu pozrieť niektoré z divadelných predstavení, tanečných vystúpení, hudobných koncertov, či prehliadky poézie a pantomímy. Toto štúdio funguje už tri roky a počas tohto obdobia si študenti dokázali získať svoje publikum.

Vďaka pedagógom a žiakom Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša dochádza ku skvalitneniu a povzneseniu kultúrneho a umeleckého života v meste Topoľčany a v jeho okolí prostredníctvom účinkovania študentov a pedagógov školy na významných regionálnych kultúrnych akciách – hudobnom festivale Topoľčianska hudobná jar/jeseň, Top jazz fest, festivalu Fatango, Noc divadiel a mnoho ďalších.

Škola sa angažovala aj na mnohých zahraničných súťažiach a festivaloch ako bol Festival školskej tvorivosti GEF 2016 v talianskom San Reme, kde za svoju inscenáciu Živý nábytok získala hlavnú cenu v kategórii divadiel či na festivale

---

¹⁷ GÁLIS, V. 10 rokov (1994/1995 – 2004/2005) Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch. 2005

¹⁸ RICHTÁRECH, Š., JÁNOŠ, J. Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša Topoľčany. 2014

mladého amatérského divadla AITA/IATA Theatre Revolution 2017 v ruskom Ľubeni, alebo tanečná súťaž Dance star v chorvátskom Poreči, kde žiaci školy získali prvé miesto.¹⁹

---

¹⁹ Príloha č.1, Rozhovor LIČKOVÁ, 10.12.2018, Súkromné konzervatórium D. Kardoša v Topoľčanoch

2. Organové oddelenie na súkromnom konzervatóriu v Topoľčanoch

Pred rokom 1989 mal odbor hra na organ v slovenskom umeleckom hudobnom školstve nepomerne menší priestor ako iné nástroje. Organ sa vyučoval len na dvoch konzervatóriách, a to v Bratislave a v Košiciach, no z ideologických dôvodov, len vo veľmi obmedzenom počte žiakov. Na základných umeleckých školách sa oproti Česku hra na organ oficiálne nevyučovala. Výsledkom tak bol veľký nedostatok odborne pripravených a kvalifikovaných organistov. Po roku 1989 sa organ začal vyučovať ešte v Žiline a v Banskej Bystrici.

Pri vzniku Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša, jeho zriaďovateľ Vladimír Gális, mal v pláne časom otvoriť v rámci hudobného odboru aj organové oddelenie, ktoré sa nakoniec stalo neoddeliteľnou súčasťou tohto konzervatória a prinieslo mu nie malé úspechy v oblasti organovej hry, čím tak úspešne reprezentovalo súkromné konzervatórium v Topoľčanoch.

2.1 Vznik a začiatky organového oddelenia na SKDK v Topoľčanoch

Pri vzniku a začiatkoch organového oddelenia na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša v Topoľčanoch stáli dve významné osobnosti, a to jednak samotný riaditeľ Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch - Vladimír Gális a jednak topoľčiansky organista a súčasne pedagóg hry na klavír na základnej umeleckej škole v Topoľčanoch - Mgr.art. Juraj Mičúnek. K prvému kontaktu medzi týmito dvomi osobnosťami, dôležitými pre organové oddelenie na súkromnom konzervatóriu, došlo ešte v období osemdesiatych rokov, kedy Vladimír Gális ako vtedajší riaditeľ základnej umeleckej školy v Topoľčanoch, umožnil v roku 1982 Jurajovi Mičúnekovi vyučovať hru na klavír. Po nejakom čase Juraj Mičúnek od roku 1990 – 1996 začal študovať na konzervatóriu v Bratislave hru na organ a súčasne pôsobil ako organista v Topoľčanoch. Už začiatkom 90-tych rokov, kedy Vladimír Gális začal realizovať svoju myšlienku o založení konzervatória oslovil práve Juraja Mičúneka a oznámil mu, že by chcel, aby súčasťou jeho konzervatória v Topoľčanoch bolo aj organové oddelenie, kde on ako topoľčiansky organista má figurovať ako pedagóg hry na organ.

Vladimír Gális si uvedomoval potrebu systematickej výučby hry na organ, nakoľko mal tento odbor v slovenskom hudobnom školstve pred rokom 1989 nepomerne menší priestor ako iné nástroje.

Na základe tejto skutočnosti v roku 1995, rok po vzniku Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch, bolo na jeho pôde založené organové oddelenie. Pedagógom hry na organ na tomto oddelení sa stal Juraj Mičúnek, ktorý následne v roku 1997 začas popri pedagogickej činnosti na konzervatóriu študovať na Vysokej škole múzických umení v Bratislave a v roku 2002 ju úspešne absolvoval získaním titulu magistra umenia. Stal sa tak jediným pedagógom na organovom oddelení konzervatória v Topoľčanoch. Výučba odboru hry na organ sa realizovala na základe učebných osnov z roku 1984. Už od začiatku sa Juraj Mičúnek zameriaval pri výučbe v súlade s učebnými osnovami na osvojenie si techniky hry, interpretačných zákonitostí a štýlu organových skladieb ako podklad pre koncertnú činnosť a funkciu organistu v obradných sieňach, na kultúrno-osvetovú prácu, pedagogickú činnosť, prípadne na ďalšie štúdium na vysokej škole. Súčasťou výučby hry na organ boli aj ďalšie predmety nadväzujúce na znalosti v oblasti organovej hry. Žiaci tak absolvovali predmety ako hra na klavír, ktorá je pri organovej hre jej základným technickým východiskom, kontrapunkt, improvizácia, dejiny a literatúra organa, náuka o jeho stavbe a podobne.²⁰

Už pri prezentovaní myšlienky o založení organového oddelenia na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša Vladimír Gális upozornil Juraja Mičúneka na špecifickosť a náročnosť zázemia, ktoré musí škola vznikajúcemu odboru, študentom a pedagógovi poskytnúť, keďže konzervatórium nevlastnilo organ. Táto situácia sa nakoniec vyriešila tak, že prvé dva školské roky, odkedy začalo fungovať organové oddelenie, teda 1995/1996 a 1996/1997, výučba prebiehala vo farskom kostole Nanebovzatia Panny Márie v Topoľčanoch na 2-manuálovom 24 registrovom organe firmy Rieger 2101 s pneumatickou kuželkovou traktúrou z roku 1920. Nakoniec Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša v Topoľčanoch 9. mája 1997 zakúpilo prvý digitálny organ, na ktorom bolo možné realizovať výučbu priamo na škole. Išlo o digitálny organ Viscount Jubileum 332. Vtedy sa podmienky pre výučbu organu na konzervatóriu zásadne zlepšili, pretože vyučovanie nástroja sa muselo predtým prispôsobovať liturgickej prevádzke chrámu Nanebovzatia Panny Márie v Topoľčanoch, kde prvé dva školské roky organového oddelenia výučba na tento nástroj prebiehala. No napriek zakúpenému digitálnemu organu nastal problém, pretože hra na digitálnom nástroji a hra na klasickom

---

²⁰ Učebné osnovy Ministerstva školstva SR 1984

píšťalovom organe s mechanickou alebo pneumatickou traktúrou vyžadujú odlišný prístup. Pedagóg Mičúnek to vyriešil nakoniec tak, že pravidelne dával hodiny i naďalej v už spomínanom chráme v Topoľčanoch. V roku 2001 inicioval Juraj Mičúnek v spolupráci s pánom Eleničom postavenie 2-manuálového 24 registrového organu firmy Wagner a Grotzinger s elektropneumatickou registrovou a hracou traktúrou z Nemecka do novovybudovaného chrámu sv. Ladislava a Gorazda v Topoľčanoch v jednej z častí mesta Topoľčany. Organ bol skolaudovaný 22.februára v roku 2001. Tento píšťalový elektro - pneumatický organ následne taktiež slúžil a môžeme povedať, že dodnes slúži, na vyučovacie účely hry na organ pre organové oddelenie a konzervatórium na tomto nástroji realizuje viaceré koncerty. Keď sa v roku 2004 Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša v Topoľčanoch presťahovalo do budovy bývalej základnej školy na Gagarinovej ulici, organové oddelenie v týchto priestoroch získalo dve triedy. V tom istom roku 8. júna 2004 bol zakúpený dvoj-manuálový digitálny organ Viscount Jubilate 232, čím sa štandardné podmienky pedagógovi a študentom organového oddelenia na výučbu a cvičenie na nástroji značne zveľadili a vylepšili.²¹

Prvými absolventmi hry na organ na pôde Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch boli Blažej Holubčík a Mária Plšeková. Blažej Holubčík po skončení štúdia na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša v Topoľčanoch pokračoval ďalej v štúdiu na Vysokej škole múzických umení v Bratislave u doc. Imricha Szaboa a Mária Plšeková na Universität für Musik und darstellende Kunst vo Viedni u prof. Martina Haselbocka. Na základe uvedeného sa tak stali prvými úspešnými reprezentantmi organového oddelenia na súkromnom konzervatóriu v Topoľčanoch. Následne sa však časom zvyšoval počet záujemcov o hru na organ, spomedzi ktorých boli ďalší úspešní reprezentanti tohto organového oddelenia.²²

Podľa slov pedagóga organového oddelenia Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch, Juraja Mičúneka, konzervatórium spočiatku nemalo najlepšie podmienky pre organovú výučbu, no na druhej strane si dokázalo napriek všetkému udržať krok s ostatnými konzervatóriami na Slovensku, ktoré v tomto smere boli oveľa lepšie vybavené. Juraj Mičúnek využíval a dodnes využíva každú príležitosť, aby sa jeho žiaci prezentovali na klasických nástrojoch. Samotné výsledky po niekoľkoročnom fungovaní organového oddelenia poukazovali na to, že dokázalo

---

²¹ Príloha č.2 Rozhovor MIČÚNEK, 12.1.2019, Súkromné konzervatórium D. Kardoša v Topoľčanoch

²² MIČÚNEK, 10 rokov (1994/1995 – 2004/2005) Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch, 2005, s.18

byť vyrovnanou konkurenciou pre ďalšie konzervatória, čoho dôkazom je aj fakt, že o žiakoch z organového oddelenia sa písalo aj v časopise Hudobný život nasledovné: „*Študenti z triedy Juraja Mičúneka v Topolčanoch zrejme nemajú dostatok príležitosti hrať na koncertnom organe, napriek tomu sa im v skladbách Sweelincka, Mendelssohna, Wiedermanna, Rittera a Alaina podarilo zoznámiť obecenstvo s ich hudbou, ktorú dokázali štýlovo diferencovať.*“²³

Od vzniku organového oddelenia na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša v Topolčanoch až do súčasného obdobia študovali hru na organ nasledovní absolventi:

Blažej Holubčík	1995 – 2000	maturitná skúška
Mária Plšeková	1995 – 2000	absolventská skúška
Gabi Illková	1998 - 2004	absolventská skúška
Lenka Žuffová	2001 – 2007	absolventská skúška
Iveta Zaťková	2001 – 2007	absolventská skúška
Martin Ištván	2001 – 2007	absolventská skúška
Zuzana Papánková	2002 – 2008	absolventská skúška
Jozef Grich	2005 – 2008	absolventská skúška
Martin Dedko	2004 – 2010	absolventská skúška
Jana Hubinská	2005 – 2010	absolventská skúška
Mária Vaterková	2006 – 2010	maturitná skúška
Jozef Galla	2008 – 2010	maturitná skúška
Stefan Nagy	2010 - 2013	absolventská skúška
Marek Mosnár	2008 – 2014	absolventská skúška
Lucia Strnátová	2009 – 2014	absolventská skúška
Tomáš Hodál	2010 – 2017	absolventská skúška
Mária Minarovičová	2014 -	študuje
Júlia Chudá	2015 -	študuje
Richard Bareš	2018 -	študuje

Neukončili štúdium:

Ján Peter, Ivan Herda, Jozef Kudla, Peter Vymazal, Mária Chovanová, Jana Januchová, Peter Kramár

²³ URBANČÍKOVÁ, L. *Prehliadka mladých slovenských organistov*. Hudobný život, 2009, roč. XII, č. 11-12, s. 17

2.2 Pedagógovia organového oddelenia SKDK v Topoľčanoch a ich činnosť

V súčasnosti pedagogicky pôsobia na organovom oddelení Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša dvaja učitelia – pedagógovia, ktorí po odbornej a umeleckej stránke pripravujú svojich žiakov na organovú hru a snažia sa u nich neustále zlepšovať techniku hry a správne ich motivovať k činnosti organistu.

2.2.1 Mgr. art. Juraj Mičúnek

Najvýraznejšou osobnosťou v oblasti vzdelávania v hre na organ na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša v Topoľčanoch je jeho dlhoročný pedagogický zamestnanec a súčasne organista v meste Topoľčany - Juraj Mičúnek. Organová hudba ho oslovila už ako mladého chlapca – miništranta, kedy sa mu stal vzorom vtedajší organista v chráme Nanebovzatia Panny Márie v Topoľčanoch, Peter Kozinka. Ako pätnásťročný začal Juraj Mičúnek navštevovať popri štúdiu na gymnáziu základnú umeleckú školu v Topoľčanoch, kde získal základy v hre na klavír. V tom období sa už začal angažovať ako organista v neďalekej obci Bojná. Následne na to, nastúpil na konzervatórium v Bratislave, kde absolvoval hru na klavír u prof. Strarostovej a hru na organ u Imricha Szabóa. Na základe získaného odborného hudobného vzdelania začal vykonávať aktívne činnosť organistu a zároveň od roku 1982 aj pedagogickú činnosť na základnej umeleckej škole v Topoľčanoch, kde vyučuje až do dnešného dňa hru na klavír. V roku 1994 Juraja Mičúneka oslovil Vladimír Gális, vtedajší riaditeľ novovzniknutého súkromného konzervatória v Topoľčanoch, a ponúkol mu možnosť vyučovať organovú hru na zakladajúcom sa organovom oddelení súkromného konzervatória. Následne na to, začal Juraj Mičúnek vyučovať aj na konzervatóriu a súčasne si začal dopĺňať odborné hudobné vzdelanie na Vysokej škole múzických umení v Bratislave v odbore hra na organ, kde získal titul Mgr. art.

Vďaka svojej neúnavnej pedagogickej činnosti dokázal zabezpečiť v spolupráci s Vladimírom Gálisom a inými pedagógmi, že organové oddelenie na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša sa začalo už od začiatku svojho vzniku veľmi dobre rozvíjať a ako hlavný pedagóg hry na organ dodnes odovzdáva svojim žiakom kvalitné hudobné vzdelanie, čoho výsledkom sú aj niekoľkí jeho žiaci, ktorí získali úspechy na mnohých organových súťažiach na Slovensku, ako napríklad Iveta

Zaťková, ktorá získala v roku 2005 druhé miesto na celoslovenskej súťaži slovenských konzervatórií v Košiciach.

Na konzervatóriu vykonáva Juraj Mičúnek aj pozíciu vedúceho oddelenia klávesových nástrojov, taktiež vyučuje aj hru na klavír, sluchovú analýzu, pedagogiku hlavného odboru štúdia, Improvizáciu a hru generálbasu, náuku o organe, obligátnu hru na organe, hru z notového zápisu bez prípravy, fyziológiu a hygienu hracieho aparátu, prax v klavírnom sprievode a umeleckú prax internú. Okrem toho je tento umelecký pedagóg aj zbormajstrom miešaného zboru na konzervatóriu, kde taktiež hudobne vedie žiakov aj týmto smerom a dosahuje tu kvalitné výsledky svojej práce.

Už niekoľko rokov až po súčasnosť vykonáva Juraj Mičúnek funkciu hlavného organistu v chráme Nanebovzatia Panny Márie v Topoľčanoch, kde taktiež vedie aj chrámový zbor ako dirigent a organista.

Súčasťou profesionálnej činnosti Juraja Mičúneka nie je iba teoretická a praktická príprava svojich žiakov v hre na hudobný nástroj, ale taktiež si svoju odbornosť neustále zdokonaľuje aj pravidelnou účasťou na majstrovských kurzoch na Slovensku i v zahraničí, kde sa zúčastnil najmä kurzov v Nemecku – Sächsische Orgelakademie, Lichtenstein, Krumhörn, Niederlausitzer Orgelakademie, alebo kurzov v Českej republike – Plasy, Litoměřice, Olomouc, Kostelec nad Vltavou.

Súčasťou jeho profesionálnej činnosti je taktiež účasť na rôznych organových podujatiach na Slovensku, napríklad Festival Kremnický hradný organ, Musica Sacra Nitra či Topoľčianska hudobná jar. Obsah jeho práce tvorí i koncertná činnosť, ktorú realizuje na Slovensku, napríklad v Čadci, Nitre, Kremnici, Košiciach, Bratislave, ale koncertoval i v zahraničí vo Francúzsku – Mazingarbe a Španielsku – Vinarós. Veľmi významná bola v jeho profesionálnej činnosti v roku 2002 spolupráca s ostrihomským zborom Monteverdi, s ktorým naštudoval Missu Brevis d-mol od Zoltána Kodályho pre zbor a organ. Spolupracuje aj so zborom Technik Akademik pod vedením Pavla Procházku.²⁴

V súčasnosti sa Juraj Mičúnek venuje najmä pedagogickej činnosti na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša v Topoľčanoch hre na organ a na Základnej umeleckej škole Ladislava Mokrého v Topoľčanoch hre na klavír a zároveň sa jeho práca sústreďuje na profesionálnu organovú činnosť v Chráme nanebovzatia Panny Márie v Topoľčanoch, kde svoje hudobné a pedagogické schopnosti využíva nielen v hre na organe, ale aj pri vedení chrámového zboru ako dirigent. Svoju

---

²⁴ Program k VIII. ročníku Novoročného koncertu v Kovarciach. 2017

interpretačnú prácu sa snaží neustále skvalitňovať osobnou účasťou na organových kurzoch, ktoré ho nielen profesionálne obohacujú a hudobne zdokonaľujú, ale taktiež aj osobnostne naplňajú. Svoju širokospektrálnu hudobnú činnosť sa Juraj Mičúnek snaží vykonávať čo najlepšie, na základe čoho zabezpečuje kvalitu hudobného vzdelávania u svojich žiakov a študentoch, no zároveň úspešne podporuje aj kultúru v oblasti organovej či inej klasickej hudby v meste Topoľčany a v jeho okolí.²⁵

2.2.2 Mgr. art. Iveta Zaťková

Na organovom oddelení konzervatória v Topoľčanoch vyučuje hru na organe od roku 2013 taktiež bývalá absolventka Juraja Mičúneka a v súčasnosti už pedagogička Iveta Zaťková. Narodila sa v roku 1983 v Topoľčanoch. Jej hudobné začiatky sú spojené so Základnou umeleckou školou Ladislava Mokrého v Topoľčanoch, kde začínala v hre na klavír u Libuši Štritzovej, Mgr. Hany Ferancovej a Mgr.art. Juraja Mičúneka. Na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša v Topoľčanoch študovala hudobno-dramatický odbor pod vedením herca Mariána Geišberga, ktorý ukončila v roku 2002. V roku 2007 úspešne absolvovala na tomto konzervatóriu v Topoľčanoch hru na organ u Juraja Mičúneka a maturitnou skúškou ukončila odbor klavír u Mgr. Denisy Krajčovičovej. Po absolvovaní konzervatória v Topoľčanoch pokračovala v umeleckom vzdelávaní ďalej na Akadémii múzických umení v Prahe na bakalárskom stupni štúdia organovej hry u prof. Jaroslava Tůmu a MgA. Pavla Černého, kde získala titul bakalár umenia. Magisterské štúdium organovej hry Iveta Zaťková absolvovala a ukončila v roku 2012 na Hochschule für katholische Kirchenmusik und Musikpädagogik v nemeckom Regensburgu u prof. Stefana Baiera. Magisterské štúdium ukončila magisterským projektom v ktorom prezentovala na organe cyklus *Biblické tance* od Petra Ebena s tanečným stvárnením tanečníka z Ugandy.

Počas štúdia sa zúčastnila interpretačných organových prehliadok v Bratislave, Žiline, Košiciach a v Kremnici. Zúčastnila sa taktiež majstrovských interpretačných kurzov v Bratislave, Kežmarku, Kovarciach, Krummhorne, Stralsunde, Plasy, Niederlausitz, Sächsische Orgelakademie a Úterý u popredných pedagógov ako napríklad L. F. Tagliavini, A. Liebich, P. D. Peretti, J. Tůma, P. Lefebvre, K. Bryndorf, P. v. Dijk, K. Paukert, O. Latry, A. Schröder, D. Maurer, L. v. Doeselar, P. Crivelaro, S. Baier, Ch. Bossert.

---

²⁵ Príloha č. 5

Počas štúdia na konzervatóriu sa zúčastnila v roku 2005 celoslovenskej súťaže mladých organistov v Košiciach, kde úspešne získala 2.miesto a v roku 2007 na organovej súťaži Humpolec - Polná získala 1.miesto. Okrem toho sa zúčastnila aj na ďalších súťažiach ako napríklad v roku 2006, 2007 v Opave Súťaž Petra Ebena, v roku 2008 Carunchio – Taliansko, v roku 2012 Silbermann Orgelwettbewerb Freiburg, v roku 2013 Ritter Orgelwettbewerb Magdeburg a v roku 2016 Innsbruck. Koncertne sa prezentovala na Slovensku, v Česku, Nemecku, Taliansku, Rakúsku, Poľsku a v Írsku.

V súčasnosti pôsobí ako pedagóg v hre na organ a čembalo na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša v Topoľčanoch a zastáva funkciu organistky v kostole sv. Ladislava a Gorazda v Topoľčanoch. Okrem toho v miestnom chrámovom spevokole Nanebovzatia Panny Márie pôsobí v jeho inštrumentálnej zložke v hre na organe.²⁶

Pedagógovia vyučujúci hru na organ na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša v Topoľčanoch vychádzajú pri výučbe z učebných osnov Ministerstva školstva Slovenskej republiky. Hlavný predmet Hra na organ sa vyučuje dva-krát do týždňa a v rámci tohto predmetu pedagógovia organovej hry pripravujú študentov postupným procesom od budovania elementárnej organovej techniky po identifikáciu a zvládnutie interpretačných problémov organových skladieb v rôznych štýlových obdobiach. Okrem predmetu hra na organ vyučujú aj ďalšie predmety nadväzujúce na študijný odbor, ako napríklad didaktika hry na organe, metodika hra na organ, prax v organovom sprievode, hra na klavíry a podobne.²⁷

V roku 2015 Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša v Topoľčanoch kúpilo aj čembalo z dielne Františka Vyhnálka z Hovořovic u Prahy. Odvtedy je zahrnutá do vzdelávacieho programu žiakov popri hre na organe, improvizácii, organológii a obligátneho klavíra aj hra na čembalo, ktoré vyučuje Iveta Zaťková.

2.3 Organy slúžiace pre účely hudobného vzdelania na organovom oddelení SKDK v Topoľčanoch

Organové oddelenie na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša v Topoľčanoch má k dispozícii priamo v škole dva digitálne organy, na ktorých

---

²⁶ Program k IX. ročníka Novoročného koncertu v Kovarciach. 2018

²⁷ Štátny vzdelávací program ISCED 5B, učebné osnovy pre študijný odbor Hudba – hra na organe

pedagógovia vyučujú svojich žiakov hru na organ. Okrem digitálnych organov pedagógovia a študenti organového oddelenia však využívajú pre účely hudobného vzdelávania aj organy nachádzajúce sa v jednotlivých kostoloch mesta Topoľčany a v neďalekej obci Kovarce, ktoré im slúžia jednak na praktický nácvik jednotlivých skladieb, využívajú tieto nástroje na koncertné účely a samozrejme majú možnosť na týchto organoch hudobne sprevádzať liturgiu svätých omší, a tak sa prakticky pripravovať na budúcu úlohu organistu. Pedagógovia organového oddelenia sú priamo organistami v daných kostoloch a popri svojej pedagogickej činnosti na konzervatóriu vykonávajú svoju prvoradú funkciu organistov na svätých omšiach v týchto topoľčianskych chrámoch. V nasledujúcej časti tak jednotlivé organy, slúžiace pre potreby organového oddelenia, popíšeme a predstavíme ich zloženie.

2.3.1 Digitálne organy na konzervatóriu v Topoľčanoch

V priestoroch konzervatória sa nachádzajú dva digitálne organy značky Viscount. Prvý z nich bol zakúpený 9.mája 1997 a uvedený do praxe bol spoločným koncertom Imricha Szaba a Juraja Mičúneka. Ide konkrétne o trojmanuálový digitálny organ typu Jubileo 332. Neskôr po zvýšenom záujme o štúdia hry na organe bol zakúpený druhý digitálny organ 8. júna 2004, taktiež značky Viscount Jubilate 232. Ukázalo sa, že počiatočné štúdium organových skladieb na týchto nástrojoch je smerodajné. Každopádne dotváranie štýlových a zvukových ideálov organovej literatúry je potreba hľadať a finalizovať na klasických píšťalových organoch, ktoré má škola k dispozícii v priestoroch topoľčianskych chrámov.

2.3.2 Organ vo farskom kostole Nanebovzatia Panny Márie v Topoľčanoch

V kostole Nanebovzatia Panny Márie, nachádzajúcom sa v centre mesta Topoľčany, je umiestnený dvojmanuálový organ, ktorý zhotovila firma Rieger z Krnova (Jägerndorf) v roku 1921 s opusovým číslom 2101. Organ má pneumatické traktúry, kuželkové vzdušnice s registrovými kancelami. Organová skriňa spolu s prospektom organu a niektorými radmi píšťalového fondu boli použité z predošlého nástroja, ktorý bol zakúpený v Ostrihome. Pravdepodobným staviteľom predošlého organu bola firma Sándora Országha és fia, ktorého dielňa sídlila v Rákospalote, súčasť dnešnej

Budapešti. Z pohľadu na dispozíciu je vidieť, že v nástroji majú prevahu 8 – stopové registre, z čoho vyplýva, že ide o organ s romantickou dispozíciou.²⁸

Vzhľadom k úsporným opatreniam boli zavedené v organe tri extenzie, pričom jedna bola zavedená v pedály (Oktavbas 8´) a dve na prvom manuály (Oktava 4´ a Fugara 4´)

Organ vo farskom kostole Nanebovzatia Panny Márie v Topoľčanoch využívajú študenti organového oddelenia na SKDK v Topoľčanoch pri našťudovaní organovej literatúry prevažne nemeckých romantických skladateľov. Druhým aspektom, ktorý daný organ poskytuje pre študentov, je i práca s veľkou akustikou, vzhľadom na dostatočnú veľkosť kostola.

Dispozícia organu v chráme Nanebovzatia Panny Márie v Topoľčanoch:

I. Manuál /C – f3/

Bourdon	16´
Principal	8´
Gamba	8´
Roh kamzičí	8´
Flauta	8´
Oktava	4´
Flauta priečna	4´
Fugara	4´
Mixtura	4x

II. Manuál

Kvintadena	16´
Dolce	8´
Aeolina	8´
Vox celestis	8´
Principal	4´
Kvinta	2 2/3´
Piccolo	2´
Tercie	1 3/5´
Kornet	4x

---

²⁸ ZAŤKOVÁ, I. *Hudobný život topoľčianskej farnosti z pohľadu minulosti a prítomnosti*. (Absolventská práca). 2017

Pedál /C – d1/

Subbas	16´
Violonbass	16´
Salicetbass	8´
Octavbass	8´
Cello	8´

Spojky II/II 4´, II/II 16´, I/II 16´, I/II 8´, I/II 4´, I/I 16´, I/I 4´, I/P 8´, II/P 8´

Kolektívy, anulátor, piano, mezzoforte, forte, tutti, crescendový valec, žalúzia na druhom manuály, tremolo

2.3.3 Organ v chráme svätého Ladislava a Gorazda v Topoľčanoch

V rámci mesta Topoľčany sa nachádza aj druhá farnosť sídliaca v mestskej časti „Mravenisko“. V rámci tejto farnosti bol postavený v 90-tych rokoch dvadsiateho storočia rímsko-katolícky kostol svätého Ladislava a Gorazda. V tomto kostole sa nachádza organ, ktorý organové oddelenie taktiež využíva pri vzdelávaní svojich študentov. Spomedzi píšťalových organov je práve tento organ v chráme svätého Ladislava a Gorazda asi najviac využívaný študentmi i pedagógmi organového oddelenia na konzervatóriu v Topoľčanoch. Využíva sa najmä v oblasti výučby, ale taktiež i v oblasti konania absolventských, či iných študijných organových koncertov. Ide o elektro - pneumatický starší organ dovezený z Nemecka. Organ pochádza z firmy Wagner, Grötzinger z roku 1963, ktorý priviezol z Nemecka a postavil organár Vladimír Gazdík. Stavba organu prebiehala v roku 2000 a následne 7. januára 2001 bol vysvätený arcibiskupom Jánom Sokolom a skolaudovaný Imrichom Szabom 22.februára 2001.²⁹

Nástroj má dve transmisie v pedáli (Trompete 8´a Klarine 4´s Trompete 8´z prvého manuálu). Vzdušnice nástroja sú kuželkové a zaujímavosťou je, že sú vyrobené z mahagónového masívu. Tento organ má 24 registrov a disponuje dvomi voľnými kombináciami.

---

²⁹ ZAŤKOVÁ, I. *Hudobný život topoľčianskej farnosti z pohľadu minulosti a prítomnosti*. (Absolventská práca). 2017

Dispozícia organu v chráme svätého Ladislava a Gorazda v Topoľčanoch:

I. Manuál

Gedacktpommer	16´
Engprinzipal	8´
Holzgedackt	8´
Weidenpfeife	8´
Oktave	4´
Flöte	4´
Nasard	2 2/3
Oktave	2´
Mixtur	5 fach
Trompete	8´

II. Manuál

Singend Gedackt	8´
Rohrflöte	4´
Schwegelpfeife	2´
Quinte	1 1/3´
Terz	1 3/5´
Helle Zimbel	1/4´
Krummhorn	8´
Tremulant	

Pedál

Subbas	16´
Zartbass	16´
Öffenflöte	8´
Choralbass	4´
Bauernpfeife	2´
Trompete	8´
Klarine	4´

Spojky: II/I   I/P   II/P

Rozsah manuálov: C-g 3, t.j. 56 klávesov a tónov

Rozsah pedálu: C-f1, t.j. 30 klávesov a tónov

Nástroj má dve voľné kombinácie a zvláštny vypínač jazykových registrov. Z vyššie uvedených registrov vyplýva, že ide o organ s neobarokovou dispozíciou.³⁰

2.3.4 Organ v kaplnke Kláštora svätej Alžbety v Topoľčanoch

V blízkosti farského kostola Nanebovzatia Panny Márie v Topoľčanoch sa nachádza Kláštor svätej Alžbety, súčasťou ktorého je kaplnka, v ktorej je umiestnený jednomanuálový organ s pedálom z dielne Heinz Jäger und Wolfgang Brömmer z Freiburgu. Tento nástroj bol postavený v roku 1994 a bol financovaný rehoľou Kongregácie sestier Panny Márie Jeruzalemskej. Organ má osem registrov v manuály a jeden v pedáli. Hracia a registrová traktúra je mechanická a vzdušnice sú zásuvkové. Je to jediný mechanický organ v meste Topoľčany.

Konzervatórium spolu s hudobným festivalom Topoľčianska hudobná jar a jeseň využívajú tento nástroj predovšetkým na sólové organové koncerty, ako aj na koncerty komornej hudby.³¹

Dispozícia organu v kaplnke Kláštora svätej Alžbety v Topoľčanoch:

I. manuál /C-g'''/

Principal	8'
Gedackt	8'
Salicional	8'
Oktave	4'
Rohrflöte	4'
Oktave	2'
Quinte	1 1/3'
Mixtur	3fach 1 1/3'

---

³⁰ ZAŤKOVÁ, I. *Hudobný život topoľčianskej farnosti z pohľadu minulosti a prítomnosti*. (Absolventská práca). 2017

³¹ ZAŤKOVÁ, I. *Hudobný život topoľčianskej farnosti z pohľadu minulosti a prítomnosti*. (Absolventská práca). 2017

Pedál /C – f’/

Subbas 16’

Spojka I/P, Tremolo

2.3.5 Organ vo farskom kostole svätého Mikuláša v Kovarciach

Okrem organov dostupných v meste Topoľčany, využíva organové oddelenie konzervatória v Topoľčanoch aj organ vo farskom kostole svätého Mikuláša v neďalekej obci Kovarce, ktorý je historicky najstarším organom v blízkom okolí a pre žiakov konzervatória je veľkým prínosom ako možnosť hudobne sa realizovať na tomto type historického nástroja. Tento nástroj slúži organovému oddeleniu najmä pre účely organových kurzov, ktoré sa každoročne konajú od roku 2012, ale taktiež organové oddelenie využíva tento nástroj aj v rámci organových koncertov, ktoré sú súčasťou Topoľčianskej hudobnej jari a jesene.

Organ, ktorý sa nachádza vo farskom kostole svätého Mikuláša v Kovarciach je jeden z najstarších a najcennejších organov pochádzajúci z významnej organárskej dielne Jana Pažického, ktorý v 60-tych rokoch 18. storočia v meste Rajec založil túto organársku dielňu, ktorá sa postupne stala významným a dôležitým organárskym centrom na Slovensku. Pracovali tu asi tri generácie Pažických, ktorí zhotovovali organy najmä pre Nitriansku diecézu na Slovensku, ale aj pre Poľsko, Maďarsko a Sliezko. Organ vo farskom kostole v Kovarciach patrí k jednému z najvýznamnejších organov, ktorý Ján Pažický z Rajca vo svojej organárskej dielni v roku 1768 zhotovil a postavil.³²

Jedná sa o 10-registrový pozitív, jednomanuálový, pôvodne bezpedálový píšťalový organ, ktorý prvých sto rokov slúžil bez opravy. Neskôr ho v roku 1870 opravil Martin Šaško, ktorý mu pridal pedálové registre sústredené v samostatnej skrini za organom a taktiež mu dodal nový mech. Podstavec organu má otvor v tvare srdca, čo bolo veľmi typické pre Pažickú organársku dielňu. Vďaka tomuto otvoru môže organista sediaci za nástrojom mať veľmi dobrý výhľad na oltár.³³

Prospekt organu je rozdelený na sedem píšťalových polí, pričom tri prostredné sú nízke a ostatné sa dvíhajú smerom k okrajom vo výrazných oblúkoch. Pôdorys je konkávny a stredné pole vyduté. Na výrobu organu sa použilo výlučne drevo a výzdoba organu má znaky rokoka. V minulosti v rámci výzdoby bol symbol Svätej

³² GAZDÍK, V. *Reštaurátorský výzkum a návrh na reštaurovanie*. 2015

³³ GERGELYI, O. – WURM, K. *Historické organy na Slovensku*. 1982

Trojice obklopený šiestimi hrajúcimi anjelmi, no dnes je možné na organe vidieť už iba jedného anjela.³⁴

Dispozícia organu vo farskom kostole svätého Mikuláša v Kovarciach:

I. Manuál (C,D,E,F,G,A – c3, 45 tónov)

Principál	8´
Portunál	8´
Kryt	8´
Salicionál	8´
Oktáva	4´
Kryt	4´
Kvinta	3´
Superoktáva	2´
Kvinta	1´ 1/3
Mixtur	2 x

Pedál (C,D,E,F,G,A – a0, 12 tónov)

Subbas	16´
Octavbas	8´
Superbas	4´

---

³⁴ Príloha č. 8

3. Verejná činnosť organového oddelenia a jeho perspektívy

Popri výučbe hry na organ a ďalších teoretických a praktických predmetov na konzervatóriu, je dôležitou súčasťou odbornej prípravy žiakov organového oddelenia aj ich organová činnosť v rámci verejných podujatí, ktoré ich odborne a profesionálne pripravujú na ich verejnú organovú činnosť v budúcnosti. Najčastejšou a najznámejšou verejnou účasťou žiakov a pedagógov organového oddelenia v Topoľčanoch je organová činnosť v rámci liturgie v jednotlivých chrámoch nielen v Topoľčanoch, ale aj v okolitých dedinách či mestách, kde organisti vykonávajú hudobný sprievod na liturgických obradoch, čím poskytujú svoju pomoc a službu nielen kňazom, ale širokej verejnosti veriacich ako takej.

V prípade profesionálnej prípravy sa činnosť žiakov organového oddelenia na konzervatóriu v Topoľčanoch nefixuje len na verejnú činnosť v podobe liturgického hudobného sprievodu, ale je oveľa rozmanitejšia. Ide o účasť na rôznych podujatiach, súťažiach, organových prehliadkach a kurzoch, ktoré poskytujú budúcim mladým organistom kontakt s odborníkmi a umožňujú žiakom dosahovať úspechy, vďaka ktorým môžu ďalej profesionálne rásť.

3.1 Účasť na organových prehliadkach a organových súťažiach a dosiahnuté úspechy organového oddelenia v Topoľčanoch

V rámci hudobného vzdelávania je veľmi dôležitá účasť žiakov organového oddelenia aj na verejných vystúpeniach, kde sa nielen hudobne prezentujú a zároveň sa u nich zvyšuje motivácia podávať čo najlepší umelecký výkon. Spomedzi verejných podujatí a činností absolventov a pedagógov organového oddelenia v Topoľčanoch je veľmi významná v rámci ich vzdelávania na konzervatóriu, účasť na Prehliadke mladých slovenských organistov a na organových súťažiach na Slovensku i v zahraničí.

3.1.1 Prehliadka mladých slovenských organistov

Žiaci organového oddelenia v Topoľčanoch sa pravidelne zúčastňujú na organových prehliadkach, ktoré sa od roku 1972 každoročne konajú na Slovensku pod názvom „*Prehliadka mladých slovenských organistov*.“ Ide o prehliadku určenú pre žiakov organového oddelenia na slovenských konzervatóriách, kde nesúťažnou formou majú možnosť konfrontovať svoje výkony. Prvé ročníky Prehliadky mladých

slovenských organistov sa realizovali v Bratislave na štátnom konzervatóriu, v koncertnej sále v Košiciach a neskôr pribudli aj ďalšie miesta ako Banská Bystrica, Žilina a najnovšie Sielnica. Pedagógovia zo štátnych konzervatórií na Slovensku sú súčasťou odbornej poroty, ktorá zhodnotí výkon jednotlivých hráčov na organe. Je to projekt s dlhoročnou tradíciou fungujúci až dodnes, keďže sa prejavil jeho pozitívny účinok práve v tom, že zúčastnení žiaci majú možnosť sa navzájom počuť hrať, spoznávajú nové hudobné diela a získavajú prax vo vystupovaní pred odborným obecnstvom.

Organové oddelenie sa prvýkrát zúčastnilo na Prehliadke mladých slovenských organistov v roku 2000 s prvým žiakom organového oddelenia topoľčianskeho konzervatória, Blažejom Holubčíkom, a postupne sa pravidelne zúčastňovalo na týchto prehliadkach s ďalšími žiakmi organového oddelenia.³⁵

3.1.2 Organové súťaže

Žiaci organového oddelenia sa pod vedením pedagóga Mgr. art. Juraja Mičúneka zapojili do domácich i zahraničných organových súťaží, na ktorých sa nielen profesionálne zdokonaľovali, ale tieto súťaže znamenali pre žiakov organového oddelenia na konzervatóriu v Topoľčanoch aj možnosť tvrdej práce na sebe motivovanej snahou o dosiahnutie čo najlepšieho výkonu. Organové súťaže sú pre žiakov organového oddelenia zároveň priestorom zdravej konkurencie a prezentovania svojho hudobného talentu. Za jednotlivé roky fungovania organového oddelenia na SKDK v Topoľčanoch sa žiaci v odbore hry na organ zúčastnili niekoľkých súťaží, napríklad Súťaž študentov slovenských konzervatórií v Košiciach, Soutěž mladých varhaníku v Humpolci, alebo súťaž zameraná na študentskú umeleckú činnosť v Ružomberku. Niektorí zo študentov dosiahli na týchto súťažiach veľké úspechy, na ktoré môže byť organové oddelenie ako aj samotné Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša v Topoľčanoch právom hrdé. Medzi najdôležitejšie úspechy organového oddelenia na organových súťažiach patria nasledovné:

- **2. miesto v prvej kategórii** v *Súťaži študentov konzervatórií Slovenskej republiky* v Košiciach v roku 2005 získala **Iveta Zat'ková**
- **1. miesto** v druhom ročníku *Soutěže mladých varhaníku v Humpolci* v roku 2007 získala v rámci staršej kategórie **Iveta Zat'ková**

---

³⁵ Príloha č.2 Rozhovor MIČÚNEK, 12.1.2019, Súkromné konzervatórium D. Kardoša v Topoľčanoch

- **2. miesto** v druhom ročníku *Soutěže mladých varhaníku v Humpolci* v roku 2007 získala v rámci mladšej kategórie **Jana Hubinská**
- **2. miesto v druhej kategórii** 10. ročníka medzinárodnej interpretačnej súťaže *Študentská umelecká činnosť na Katolíckej univerzite v Ružomberku* v roku 2013 získala **Lucia Strnátová**
- **Cena rektora Katolíckej univerzity** v II. kategórii v hre na organe za interpretáciu skladby J. Langlais *Incantation pour un jour Saint* v roku 2013 získala **Lucia Strnátová**
- **3. miesto v druhej kategórii** 11. ročníka medzinárodnej interpretačnej súťaže *Študentská umelecká činnosť na Katolíckej univerzite v Ružomberku* v roku 2014 získala **Lucia Strnátová**
- **2. miesto v prvej kategórii** na *Súťaži študentov konzervatórií Slovenskej republiky v Košiciach* v roku 2013 získal **Tomáš Hodál**
- **Cena hudobného fondu** za najlepšiu interpretáciu diela slovenského skladateľa Andreja Očenáša – *Pastely* na *Súťaži študentov konzervatórií Slovenskej republiky v Košiciach* v roku 2013 získal **Marek Mosnár**

Všetky vyššie uvedené dosiahnuté úspechy na súťažiach sú pozitívnou a úspešnou reprezentáciou organového oddelenia na súkromnom konzervatóriu v Topolčanoch, za ktoré možno vďačiť nielen žiakom, ktorí uvedené úspechy na organových súťažiach dosiahli, ale predovšetkým ich pedagógovi Jurajovi Mičúnkovi, ktorý ich odborne a umelecky pripravoval, motivoval, viedol a zároveň sa snažil využívať každú príležitosť, aby mali jeho žiaci možnosť prezentovať sa v hre na organ v rámci verejných súťaží či iných podujatí. Podľa slov Juraja Mičúnka, sú práve dosiahnuté výsledky žiakov ukázkou toho, že napriek tomu, že organové oddelenie na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša v Topolčanoch malo istý handicap oproti iným slovenským konzervatóriám v limitovaných podmienkach nástrojov, či v inej oblasti, dokázalo nakoniec toto oddelenie úspešne konkurovať iným konzervatóriám na Slovensku i v zahraničí, dokázalo s nimi držať krok a dostalo sa do povedomia slovenského hudobného vzdelávania, o čom svedčí i článok v časopise *Hudobný život*.³⁶ Okrem úspechov na súťažiach vníma Juraj Mičúnka ako veľký úspech pre organové oddelenie, ako i pre celé konzervatórium aj prijatie jeho žiakov na vysokoškolské štúdium, nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí.

---

³⁶ Príloha č. 6

3.1.3 Koncertná činnosť organového oddelenia SKDK

Neodmysliteľnou súčasťou organového oddelenia je realizácia koncertov nielen v topolčianskych chrámoch, ale aj v kostoloch celého regiónu i v rámci celého Slovenska, ako napríklad Bratislava, Košice, Žilina, Ludanice, Kovarce, Nitrianska Streda, Nitrianske Sučany, Kostolná Ves, Bošany, Bojná, Návojevce, Stará Turá, Prešov, Komárno, Námestovo a výmenné koncerty s Cirkevným konzervatóriom v Opave. Bohatá koncertná činnosť zodpovedá na základe účinkovania na spomenutých prehliadkach slovenských organistov, ale i organizovania samostatných sólových absolventských koncertov, či koncertov k rôznym príležitostiam. Môžeme spomenúť koncert k 20. výročiu topolčianskeho konzervatória, koncerty v rámci celonárodného festivalu k výročiu smrti J. S. Bacha 28. júla, každoročný trojkraľový koncert v Kovarciach, či koncerty v rámci topolčianskej hudoúbnej jari a jesene. Medzi ďalšie koncertné úspechy patria aj koncerty organizované v rámci interpretačných kurzov.

3.2 Organové kurzy a ich význam pre žiakov a pedagógov organového oddelenia

Žiaci organového oddelenia na konzervatóriu v Topolčanoch si počas štúdia dopĺňajú svoj umelecký rast absolvovaním majstrovských interpretačných kurzov na historické nástroje. Za posledné roky sa študenti a pedagógovia organového oddelenia pravidelne každoročne zúčastňujú organových kurzov, ktoré majú v ponuke, či už na Slovensku, alebo v zahraničí. Medzinárodné interpretačné organové kurzy umožňujú poznávať jednotlivé historické nástroje, porovnávať typy nástrojov, rozširovať si znalosti v organológii a taktiež porovnávať rôzne skladby z hľadiska interpretácie. Ako sa vyjadril pedagóg organového oddelenia na konzervatóriu v Topolčanoch, Juraj Mičúnek, to, čo si veľmi vo svojej pedagogickej činnosti váži a vníma ako pozitívne je *„potreba profesionálne a osobnostne sa rozvíjať.“* Jednou z možností na uspokojenie tejto potreby je účasť na organových kurzoch, kde sa oboznamuje spolu so svojimi žiakmi aj s inými klávesovými nástrojmi, ako je napríklad čembalo, alebo klavichord. Organové oddelenie sa od roku 2003 začalo tak pravidelne zúčastňovať na týchto organových kurzoch na rôznych miestach. Žiaci a pedagógovia organového oddelenia v Topolčanoch absolvovali kurzy v Nemecku, Česku a na Slovensku. Medzi popredných lektorov, ktorí na týchto kurzoch vyučovali patria profesori Jaroslav Tůma, Stefan Baier, Pavel

Černý, Heribert Metzger, Katrin Bine Bryndorf, Martin Schmeding, Slawomir Kaminski, Olivier Latry a ďalší odborníci v oblasti organovej hudby a hry na historické nástroje. Zoznam absolvovaných organových kurzov uvádzame v prílohe.³⁷

Prvýkrát sa organové oddelenie zo súkromného konzervatória v Topoľčanoch zúčastnilo medzinárodných interpretačných organových kurzov v roku 2003 na konzervatóriu v Bratislave, kde bol hlavným lektorom Jaroslav Tůma z Akademie muzických umění v Prahe. Vďaka kontaktu Juraja Mičúneka s Jaroslavom Tůmom získava organové oddelenie až do dnešného dňa do pozornosti ponuky organizovaných kurzov, na ktoré sa majú možnosť žiaci s pedagógmi prihlásiť a následne aktívne zúčastniť.

Prínosom a významom organových kurzov pre študentov i pedagógov organového oddelenia zhrnul Juraj Mičúnek do nasledovných bodov:³⁸

1. Absolvovanie výučby skladieb významných skladateľov a hudobníkov minulých dôb na historických organoch pod vedením renomovaných interpretov zo zahraničia ako napríklad Tagliavini, Tůma či Bryndorf
2. Snaha o osvojenie si spôsobu hry na historických nástrojoch – artikulácia, tempo, chod traktúry, prispôsobenie sa danému priestoru, spoznávanie zvukovosti jednotlivých organov
3. Rozširovanie vedomostí z oblasti organológie, poznatkov o organárskych majstroch a škôl poskytujúcich vzdelanie v oblasti organológie v Nemecku, v Čechách, na Morave, v Rakúsku a v Maďarsku.
4. Hra na nástrojoch s krátkou a lomenou oktávou
5. Spoznávať žiakov z iných škôl, vypočúť si ich spôsob a techniku hry, následne ju tak konfrontovať s vlastnou hrou a na základe toho, byť inšpirovaný k ďalšej práci
6. Rozširovať si poznatky aj všeobecného charakteru, spoznávať iné krajiny a ich kultúrne pomery, v ktorých jednotlivé školy a osobnosti z oblasti organológie pôsobili.

Organové oddelenie na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša má významné postavenie medzi slovenskými konzervatóriami v oblasti absolvovaných organových kurzov doma i v zahraničí a zároveň aj v oblasti organizovania vlastných medzinárodných interpretačných kurzov.

---

³⁷ Príloha č.7

³⁸ Príloha č.2 Rozhovor MIČÚNEK, 12.1.2019, Súkromné konzervatórium D. Kardoša v Topoľčanoch

3.2.1 Medzinárodné interpretačné kurzy v Kovarciach

Organové oddelenie na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša v Topoľčanoch sa vďaka účasti na rôznych medzinárodných interpretačných organových kurzoch inšpirovalo myšlienkou nielen sa zúčastňovať na kurzoch tohto typu, ale taktiež organizovať organové kurzy v neďalekej obci Kovarce pri Topoľčanoch, kde sa nachádza historický organ Jána Pažického z Rajca, ktorý je vhodným nástrojom na realizáciu organových kurzov. Spočiatku sa od roku 2009 konali na tomto nástroji pravidelné novoročné organové koncerty v spolupráci so správcom farnosti vdp. Ondrejom Tepličancom, na ktorých sa hudobne prezentovali študenti organového oddelenia topoľčianskeho súkromného konzervatória a ich pedagóg Juraj Mičúnek. Vzhľadom k tomu, že študenti z organového oddelenia už v tom čase absolvovali rôzne organové kurzy, Juraj Mičúnek predložil správcovi farnosti v Kovarciach myšlienku zrealizovať organové kurzy priamo v Kovarciach, keďže vo farskom kostole sv. Mikuláša je historický nástroj z dielne Pažických. Správca farnosti Ondrej Tepličanec bol tejto myšlienke okamžite naklonený, ako aj organizácii predchádzajúcich novoročných koncertov. Tak v roku 2012 po úspešnom novoročnom organovom koncerte v Kovarciach, daná farnosť spolu s organovým oddelením Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch, začali vytvárať nový projekt v podobe zrealizovania organových kurzov pre študentov organovej hry topoľčianskeho konzervatória. Dôležitou súčasťou pri organizovaní prvého ročníka organových kurzov bolo aj Tribečské osvetové stredisko v Topoľčanoch, ktoré poskytlo svoje skúsenosti po organizačnej stránke i po stránke organizácie financovania na pomoc a podporu realizácie novovznikajúceho projektu v neďalekých Kovarciach. Konkrétnu zásluhu na spolupráci mal riaditeľ Tríbečského osvetového strediska, Mgr. Július Krajčík a zástupca riaditeľa, dlhoročný člen Tríbečského osvetového strediska v Topoľčanoch, Bc. Bohumil Milata. Na základe úspešnej spolupráce týchto troch inštitúcií sa konal prvý ročník organových kurzov v Kovarciach hneď na jar v roku 2012 v prvom májovom týždni od 30.apríla do 3.mája 2012. Kurzy sa konajú každoročne zväčša v októbri, prípadne v jarnom období. Okrem spomenutých organizačných inštitúcií je veľmi dôležitá na realizáciu aj finančná podpora, bez ktorej by kurzy nefungovali. V tomto smere je potrebné spomenúť Fond na podporu umenia, ktorý z veľkej časti pokrýva náklady kurzov. Na prvom tzv. nultom ročníku bol pozvaný profesor z Akadémie múzických umení v Prahe Jaroslav Tůma. Vďaka ochote a veľkému profesionálnemu prínosu je

každoročne pozvaná osobnosť Jaroslava Tůmu v dnešných časoch už na Medzinárodné interpretačné organové kurzy v Kovarciach. Počas ďalších ročníkov sa lektori kurzov obmieňali, ba posledné roky sú pozývaní dvaja pedagógovia. K ďalším lektorom patria Stefan Baier z Regensburgu, Suzanne Z'Graggen z Luzernu, Heribert Metzger zo Salzburgu a Petra Žďárka v hre na čembalo z Prahy. Okrem hry na organe sa rozšírili kurzy aj v hre na ďalšie historické klávesové nástroje ako sú čembalo a klavichord, ktoré sú pre organistov v neposlednom rade už z historického hľadiska dôležitými nástrojmi popri hre na organ. Zo začiatku boli pozvaní na kurzy i študenti z ďalších konzervatórií na Slovensku, no z roka na rok sa návštevnosť študentov kovarských kurzov rozrástla aj za hranice Slovenska.

Nápaditosť kurzov nezostala pri začiatkoch, ale postupne sa rozvíjala vzhľadom k dostupnej polohe k susedným štátom, s čím súviselo zorganizovať v rámci kovarských kurzov jednoduchú exkurziu do priľahlých krajín za iným typom organu než je v Kovarciach. Vo výsledku sa to osvedčilo, a preto sme za posledné štyri roky navštívili maďarský Ostrihom, Brno na Morave, rakúsky Ziersdorf a Győr v Maďarsku. Znamenalo to výrazné obohatenie celých kurzov, vďaka čomu vzniká medzinárodná spolupráca a v druhom neposlednom rade rozšírenie štýlových skúseností s rôznymi typmi nástrojov. V Ostrihome sa jednalo o veľký päť-manuálový univerzálny nástroj v Bazilike sv. Štefana pôvodne od Ludwiga Moosera z roku 1856, ktorý bol počas 1. svetovej vojny poškodený a neskôr organármi Gyula Vági a János Farkas rozšírený, dnes má funkčných 77 registrov. V Brne sme navštívili nový nástroj postavený v roku 2014 v jezuitskom kostole so 48 registrami umiestnených v troch manuáloch a pedále z dielne prestížnej švajčiarskej firmy Mathis-Orgelbau. V rakúskom Ziersdorfe mali frekventanti kurzov k dispozícii dvojmanuálový organ španielskej firmy Grenzing, ktorá okrem iného realizuje nový organ v pražskej Katedrále sv. Víta. Počas 7. ročníka kurzov zavítali frekventanti kurzov opäť do Maďarska, tentokrát do Győru, kde sa nachádza zaujímavý romantický organ od firmy Angster József z roku 1926, Op. 1003 a v roku 2017 zreštaurovaný firmou AerisOrgona.

Ukázalo sa, že kovarské kurzy sa postupne zdokonaľovali ako v organizačnej forme, tak i z hľadiska prístupnosti ďalším študentom a môžeme ich dnes zaradiť k iným zvučným a významným kurzom, ktoré sa organizujú v prestížnych krajinách organového umenia napríklad v Nemecku, Francúzsku, či v Holandsku.

3.3 Perspektívy organového oddelenia na súkromnom konzervatóriu v Topoľčanoch

Perspektívy organového oddelenia na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša v Topoľčanoch je možné zahrnúť do niekoľkých základných oblastí.

Prvou oblasťou je samotné uplatnenie absolventov organového oddelenia. Mnohí absolventi organového oddelenia po skončení súvislého šesťročného štúdia na konzervatóriu v Topoľčanoch, pokračovali v štúdiu hry na organ na Slovensku na Vysokej škole múzických umení v Bratislave, alebo v štúdiu v inej hudobnej oblasti na Katolíckej univerzite v Ružomberku, alebo Univerzite Konštantína filozofa v Nitre. No okrem prijatia absolventov organového oddelenia na slovenské vysoké školy, niektorí z absolventov boli prijatí na štúdium hry na organ na vysokoškolské štúdium aj v zahraničí ako napríklad na Akademiu muzických umení v Prahe (Iveta Zaťková, Marek Mosnár), na Masarykovú univerzitu v Brne (Jana Hubinská), Akadémiu Franza Liszta v Budapešti (Jozef Galla), na Universität für Musik und darstellende Kunst vo Viedni (Mária Plšeková), alebo na Hochschule für katholische Kirchenmusik und Musikpädagogik v Regensburgu (Iveta Zaťková).

Juraj Mičúnek sa k tejto oblasti perspektívy vyjadril nasledovne: *„Za úspechy a napredovanie organového oddelenia na konzervatóriu v Topoľčanoch považujem jednak úspechy, ktoré sme dosiahli v organových súťažiach, ale taktiež aj skutočnosť, že mnohí z našich absolventov úspešne zložili prijímacie skúšky na vysoké školy, a to nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí a následne tak boli prijatí na tieto univerzity, ktoré aj úspešne ukončili.“*³⁹

Mnohí absolventi organového oddelenia na konzervatóriu v Topoľčanoch sa po štúdiu uplatnili a naďalej uplatňujú prevažne v školstve, kde zastávajú pozície učiteľov hudby na základných umeleckých školách, alebo na konzervatóriách. Okrem toho popri svojej pedagogickej činnosti mnohí z nich vykonávajú aj organistov v chrámoch, kde zveľaďujú organovú hru a prispievajú tak k šíreniu kultúry a umenia po celom Slovensku, prípadne vykonávajú činnosti v oblasti práce s organom a organovou hudbou ako napríklad absolvent Jozef Galla, ktorý vykonáva činnosť organára.

Druhou perspektívnou oblasťou sú mladí ľudia, ktorí v relatívne nízkom veku ešte na druhom stupni základnej školy prejavujú záujem o hru na organ, v čom ich podporujú aj ich rodičia. V tomto smere sa vyjadril pedagóg organového oddelenia

---

³⁹ Príloha č.2 Rozhovor MIČÚNEK, 12.1.2019, Súkromné konzervatórium D. Kardoša v Topoľčanoch

v Topoľčanoch, Juraj Mičúnek, že jednou zo zmien, ktorá za posledné roky je viditeľná oproti minulým rokom je fakt, že mu začínajú pribúdať žiaci v nižšom veku zhruba 11 – 12 roční, ktorých začína súkromne a experimentálne vyučovať základom hry na organ. Vede ich najmä k liturgickej hre a postupuje podľa základov organovej školy, na základe čoho si tak do budúcnosti pripravuje nových žiakov.

Ďalšou perspektívou, ktorá sa črtá, je samotný spôsob, akým získava pedagóg organového oddelenia nielen mladších, ale aj ďalších nových žiakov. Ide najmä o vlastnú aktivitu a iniciatívu vo vyhľadávaní a oslovovaní mladých ľudí a žiakov, u ktorých zaznamenal potenciál v hre na organ. Dôležitý je v tomto smere pri získavaní nových žiakov osobný príklad pedagóga, nenásilný spôsob pri oslovení potencionálnych žiakov a v neposlednom rade ich osobná skúsenosť pri hre na organ.

Vzhľadom k tomu, že súkromné konzervatória môžu byť v počte žiakov v istej nevýhode oproti štátnym konzervatóriám, je dôležité, aby pedagógovia organového oddelenia vyvíjali oveľa vyššiu aktivitu a iniciatívu v tom, aby mladí ľudia mali záujem o štúdium hry na organ. V tomto smere je tak vidieť aj v samotnom pedagógovi Jurajovi Mičúnekovi perspektívu, že aj vďaka jeho niekoľkoročným skúsenostiam v pedagogickej a hudobnej praxi, dokáže získať a motivovať nových mladých ľudí, ktorí sú perspektívou toho, že organové oddelenie na konzervatóriu v Topoľčanoch nebude stagnovať, ale naopak, je tu predpoklad progresu. Takýmto príkladom sú žiaci ako je Mária Vaterková, ktorá pôvodne študovala klavír a po oslovení Jurajom Mičúnikom začala študovať aj hru na organ, alebo Štefan Nagy, ktorého Juraj Mičúnek získal oslovením na jedných z organových kurzov.

Okrem toho záujem o organovú hru prejavujú aj takí žiaci, ktorí na konzervatóriu v Topoľčanoch študujú iný hudobný odbor a popri ňom si svoje vzdelanie dopĺňajú štúdiom obligátnej hry na organ, pretože chcú vypomáhať v jednotlivých farnostiach pri liturgickej hre na organe. Aj túto skupinu žiakov získalo organové oddelenie osobným pedagogickým príkladom, vhodnou motiváciou a oslovením zo strany pedagóga organového oddelenia, ktorý im tak dal príležitosť naučiť sa liturgickú hru na organe. Na tomto mieste je možné spomenúť žiakov ako je Júlia Chudá, ktorá je zároveň pedagogičkou teórie a dejín hudby na konzervatóriu v Topoľčanoch.

Na základe uvedeného sa tak ako dôležitá perspektíva javí aj to, že v okolitých obciach ako aj v samotnom meste Topoľčany, vyrastá nová mladá generácia organistov, vďaka ktorým je slávenie liturgie na veľmi dobrej hudobnej úrovni. Ide

o obce ako sú Preseľany, Hrušovany, Ludanice, Chynorany, Solčany, alebo obidva farské kostoly v Topoľčanoch, kde sa liturgicky angažujú títo žiaci z organového oddelenia Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch. Okrem toho aj v rámci evanjelickej cirkvi v okrese Topoľčany, sa v súčasnosti objavujú žiaci, ktorí majú veľmi dobré predpoklady na to, aby sa v budúcnosti úspešne angažovali na hudobnej organovej činnosti pri evanjelickej liturgii.

Pre staršiu generáciu organistov tak v rámci regiónu vzniká nádej, že budú mať svojich nástupcov a úspešných pokračovateľov v hre na organ s kvalitným vzdelaním a pre správcov farnosti z daných regiónov je to zase nádej, že hudobná stránka liturgie nebude upadať, keďže organové oddelenie ponúka, podľa slov Juraja Mičúneka, dosť atraktívne podmienky na vzdelávanie hry na organ a rozvíjanie hudobného talentu, ktoré sa dajú oceniť nielen zo strany žiakov, ale aj iných osôb, ktoré sú zainteresované do oblasti organovej hry.⁴⁰

Perspektíva ďalšieho vývoja organového oddelenia na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša v Topoľčanoch sa na základe vyjadrenia Juraja Mičúneka nedá úplne presne predpovedať, keďže jeden ročník je silnejší, iný zasa slabší, no na druhej strane nevidí vývoj organového oddelenia skepticky, vďaka aj novej, už vyššie spomínanej mladej nastupujúcej generácii záujemcov o hru na organ, rozmanitej a všestrannej činnosti, ktorú vyvíja organové oddelenie, napríklad v podobe účasti na medzinárodných interpretačných organových kurzoch na rôznych miestach, či organizovaní tohto typu kurzov v Kovarciach. Samotný vývoj bude závisieť aj od možností uplatnenia absolventov tak, aby si každý našiel v organovej činnosti to miesto, ktoré ho bude osobnostne a profesionálne obohacovať.

Pozitívne perspektívy organového oddelenia súvisia aj s osobnosťou a vlastnosťami samotných absolventov hry na organ, pretože v tomto smere sa predpokladá, že organista, či už pôsobiaci ako pedagóg hry na organ, alebo ako organista pri liturgických sprievodoch musí vyvíjať stále vyššiu aktivitu a činnosť. Podľa Juraja Mičúneka sa pedagóg organovej hry nesmie uspokojiť len s tým, že naučí žiakov iba predpísané učivo, ale je vždy potrebná činnosť, ktorá bude presahovať rámec tejto skutočnosti. Podľa jeho názoru v osobnosti dobrého organistu sa musia spájať a prejavovať 3 základné veci: *„Talent – viera – obeta, pretože takáto osobnosť dokáže spoločenstvo obohatiť a niekam ho aj ďalej posunúť. Osobne ma teší, že v okolí Topoľčian sú mladí ľudia, ktorí majú záujem a chuť sa*

---

⁴⁰ Príloha č.2 Rozhovor MIČÚNEK, 12.1.2019, Súkromné konzervatórium D. Kardoša v Topoľčanoch

*naučiť hrať na organe a je v nich vidieť predpoklad, že by raz mohli prevziať štafetu po staršej generácii organistov.*⁴¹

---

⁴¹ Príloha č.2 Rozhovor MIČÚNEK, 12.1.2019, Súkromné konzervatórium D. Kardoša v Topoľčanoch

Záver

Naša diplomová práca bola zameraná na získanie a zdokumentovanie informácií týkajúcich sa organového oddelenia na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša v Topoľčanoch, ktoré vzniklo v roku 1995, rok po vzniku samotného konzervatória. Vzhľadom k tomu, že o organovom oddelení na spomínanom konzervatóriu, nebolo doteraz dostatok hlbších informácií, bolo našou snahou hlbšie analyzovať toto organové oddelenie od jeho založenia na konzervatóriu až po súčasné pôsobenie a jeho činnosť. Na získanie potrebných údajov a informácií sme použili dostupnú literatúru a metódu rozhovorov, kde sme sa obrátili na osoby, ktoré stáli pri vzniku organového oddelenia, alebo sú jeho súčasťou pri doterajšom pôsobení jeho činností. Rozhovory sme realizovali so súčasnou riaditeľkou Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch, Mgr. Zuzanou Ličkovou a s dlhoročným pedagógom organového oddelenia na konzervatóriu s Mgr. art. Jurajom Mičúnekom, ktorý stál i pri založení nielen organového oddelenia, ale aj pri založení samotného súkromného konzervatória v Topoľčanoch. Na základe analýzy rozhovorov a dostupnej literatúry sme sa dopracovali k bližším a kvantitatívne obsiahlejšími informáciám, ktoré sme následne interpretovali do podoby diplomovej práce. Na základe toho sa nám podarilo splniť cieľ v podobe vypracovania rozsiahlejšej práce, ktorá pojednáva o organovom oddelení na konzervatóriu v Topoľčanoch, o jeho vývoji, doterajšej a súčasnej činnosti, ako aj úspechoch, ktoré dané oddelenie získalo vďaka úspešným absolventom organového oddelenia.

Podarilo sa nám nahliadnuť na okolnosti súvisiace so vznikom a začiatkami organového oddelenia, ktoré neboli jednoduché, keďže pri vzniku organového oddelenia nemalo konzervatórium svoj vlastný nástroj na škole, no na druhej strane organové oddelenie napriek tomu, úspešne rozbehlo svoju činnosť, vďaka využitiu organu vo farskom kostole priamo v meste Topoľčany až do obdobia, kým si konzervatórium v Topoľčanoch nezabezpečilo vlastné digitálne organy. Samotné organové oddelenie sa vo svojej niekoľkoročnej činnosti veľmi dobre rozvíjalo a dosiahlo kvalitnú úroveň v oblasti prípravy svojich študentov, na čom má veľkú zásluhu najmä Mgr. art. Juraj Mičúnek, ktorý svojím pedagogickým majstrovstvom, odbornosťou a správnou motiváciou dokázal pripraviť mnohých študentov v hre na organ a niektorí z nich dosiahli pozoruhodné úspechy, či už na súťažiach, alebo boli úspešne prijatí na vysoké školy v odbore hry na organ nielen na Slovensku, ale aj

v zahraničí. Na základe toho, získalo organové oddelenie v Topolčanoch veľmi dobrú úroveň a vyvíja neustále snahy na sústavné skvalitňovanie svojej činnosti. V tomto smere sa dostávajú do popredia mnohé koncerty, súťaže a organové prehliadky, ktoré už dlhé roky pedagógovia a študenti organového oddelenia absolvujú, no špeciálne postavenie majú v tomto smere medzinárodné interpretačné organové kurzy, vďaka ktorým získavajú pedagógovia i študenti organového oddelenia nielen nové skúsenosti s historickými organmi a ďalšími historickými nástrojmi, ale taktiež má organové oddelenie možnosť získať nové kontakty s profesionálmi z oblasti organovej hry. Významnou aktivitou, ktorú organové oddelenie v tejto oblasti vyvíja je organizovanie vlastných organových kurzov v neďalekej obci Kovarce v spolupráci s farským úradom v Kovarciach a Tríbečským osvetovým strediskom v Topolčanoch. Na týchto kurzoch sa zúčastňujú frekventanti nielen zo Slovenska, ale taktiež z iných krajín ako napríklad Česká republika, Rumunsko, Nemecko, Poľsko či Južná Kórea.

Organové oddelenie na konzervatóriu v Topolčanoch má veľmi dôležité postavenie pri príprave budúcich organistov – profesionálov pre oblasť umeleckú, pedagogickú a taktiež pre liturgickú hru, vzhľadom k rozšíreným katolíckym a evanjelickým liturgiám v mesta Topolčany a jeho okolí.

S organovým oddelením na konzervatóriu v Topolčanoch máme pozitívnu osobnú skúsenosť v rámci spolupráce a tiež aj z pozície bývalého študenta v hre na organ, čo nás do istej miery aj motivovalo k hlbšej analýze fungovania tohto organového oddelenia a následného písomného zdokumentovania podstatných informácií, ktoré poukazujú na jeho významné postavenie v rámci Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topolčanoch s prihliadnutím na dôležitý prínos, ako pre školu, tak aj pre hudobný život nielen v okrese Topolčany, ale aj v iných častiach Slovenska.

V závere našej diplomovej práce tak môžeme konštatovať, že sa nám podarilo zdokumentovať úlohy a činnosť organového oddelenia ako aj jeho vznik a začiatky, ktoré doposiaľ neboli vo väčšom rozsahu písomne spracované. Zároveň sme písomne spracovali aj vývoj, okolnosti, život zakladateľa a činnosť samotného Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topolčanoch, ktorému sme sa síce v diplomovej práci venovali iba okrajovo, no napriek tomu môže daný text slúžiť pre potreby samotného konzervatória ako písomný záznam základných a podstatných faktov o súkromnej škole, ktorá už 25 rokov poskytuje kvalitné umelecké vzdelanie a dokázala sa vyprofilovať a vyrovnáť úrovni ostatných konzervatórií na Slovensku.

Zoznam literatúry

BENČÍK, J. *20 x 20 (a viac...) slov.* In. Richtárech, Š., Jánoš, J. *Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša Topoľčany*. 1. Vyd. Topoľčany: Tristanpress, 2014. 7 s.

GÁLIS, V. *10 rokov (1994/1995 – 2004/2005) Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch*. 1. vyd. Topoľčany: Tristanpress, 2005. 26 s.

GAZDÍK, V. *Reštaurátorský výskum a návrh na reštaurovanie – historický píšťalový organ - Ján Pažický 1768 – rímskokatolícky kostol sv. Mikuláša Kovarce*. Bratislava: november 2015. 64 s.

GERGELYI, O. – WURM, K. *Historické organy na Slovensku*. 1. Vyd. Bratislava: OPUS, 1982, 364 s.

KARDOŠOVÁ, R. *Dezider Kardos Biography*. [online]. [cit. 2018-11-8]. Dostupné na: <<https://www.imdb.com/name/nm1773847/bio>>

NOVÁČEK, Z. *Dezider Kardoš – Profil skladateľa*. 1. Vyd. Bratislava: Vydavateľstvo krásnej literatúry, 1955. 94 s. F-105 314.

Pedagógovia klávesových nástrojov a skladby. [online]. Topoľčany, 2018: SKDK. [cit. 2018-12-12]. Dostupné na: <<https://skdkto.webnode.sk/klavesove-nastroje-a-skladba2/>>

Program k VIII. ročníku Novoročného koncertu v Kovarciach. Vyd. Topoľčany: Trábečské osvetové stredisko 2017. 4 s.

Program k IX. ročníku Novoročného koncertu v Kovarciach. Vyd. Topoľčany: Trábečské osvetové stredisko 2018. 4 s.

RICHTÁRECH, Š., JÁNOŠ, J. *Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša Topoľčany*. 1. Vyd. Topoľčany: Tristanpress, 2014. 24 s.

Rozhovor s Mgr. Zuzanou Ličkovou 10.12. 2018

Rozhovor s Mgr. art. Jurajom Mičúnekom 12.1. 2019

Učebné osnovy konzervatória. Študijný odbor Hudba – Hra na organe. [online]. Bratislava: ŠIOV [cit. 2018-11-12]. <Dostupné na <http://www9.siov.sk/statny-vzdelavaci-program-pre-konzervatoria/28908s>>

URBANČÍKOVÁ, L. *Prehliadka mladých slovenských organistov*. Hudobný život, 2009, roč. XII, č. 11-12, s. 17. ISSN 9-771335-414008-12.

Zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene doplnení niektorých zákonov [online]. Bratislava, 2019: MINEDU [cit. 2019-1-12]. Dostupné na: <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2008/245/20190102>>

Zakladacia listina Konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch. Bratislava: Ministerstvo školstva a vedy Slovenskej republiky, 30.11. 1993.

ZAŤKOVÁ, I. *Hudobný život topoľčianskej farnosti z pohľadu minulosti a prítomnosti*. (Absolventská práca) Topoľčany: SKDK, 2007. 50 s.

Príloha č. 1

Prepis rozhovoru s Mgr. Zuzanou Líčkovou dňa 10.12. 2018

1. Popíšte stručne životopis Vladimíra Gálisa (kde vyrastal, študoval, pracoval) a popíšte jeho hudobné začiatky a hudobné pôsobenie:

„Narodil sa 21. mája 1941 v Dolných Chlebanoch v jednoduchej rodine, kde už jeho otec mal vzťah k hudbe, pretože hral vo voľnom čase na saxofón, ako samouk, ale hudobné vzdelanie nikdy nemal. Vladimír Gális pochádzal zo šiestich detí, mal dve sestry a troch bratov. Jeho dvaja bratia sa tiež venovali hudbe, lebo podobne ako môj otec – Vladimír Gális aj oni študovali hru na hudobný nástroj. Ich rodičia si uvedomili, že majú výborný hudobný sluch a veľmi dobrý vzťah k hudbe, a tak napriek tomu, že vtedy nebolo študovanie hudby bežné, hlavne pokiaľ ste pochádzali z chudobnejších pomerov a ľudia sa živili najmä poľnohospodárskou a začínajúcou priemyselnou výrobou, moji starí rodičia umožnili otcovi a strýkom – jeho bratom študovať na konzervatóriu hru na nástroj, ktorý ich zaujímal. Otcov mladší brat vyštudoval hru na husle na konzervatóriu v Bratislave a takmer celý život prežil v Čechách a jeho najmladší brat vyštudoval klarinet, no tento brat už vyštudoval klarinet aj na Vysokej škole múzických umení a už niekoľko rokov pôsobí vo Francúzsku. Môj otec vyštudoval najskôr cimbal na konzervatóriu a neskôr hoboje na VŠMU v Bratislave.

Môj otec tak odišiel po skončení základnej školy v Krušovciach na prijímacie skúšky na konzervatórium do Bratislavy, pričom mal iba 14 rokov a vôbec netušil, kde presne sa to konzervatórium vlastne nachádza. No mal jedno veľké šťastie, lebo náhodne natrafil na jedného huslistu, ktorý mal akurát namierené vyučovaciu hodinu na konzervatórium, a tak ho tento huslista priviedol na miesto, kde sa konzervatórium nachádzalo. Prijímačky nakoniec otec zvládol úspešne a prijali ho na toto konzervatórium, ktoré ukončil v roku 1960 absolútoriom. Hudobné vzdelanie, ktoré získal si otec veľmi vážil, lebo si uvedomoval ako chlapec z chudobnejších pomerov, že takéto vzdelanie nie je samozrejmé a nie každému sa podarí takéto vzdelanie nadobudnúť.

Po skončení konzervatória otec mohol vyučovať na ľudovej škole umenia v Senci, neskôr v roku 1968 zase začal pracovať na Ľudovej škole umenia v Partizánskom ako zástupca riaditeľa. Počas pôsobenia na tejto škole v roku 1973 začal študovať na VŠMU v Bratislave diaľkovo hru na hoboje a po doplnení si svojej kvalifikácie sa následne stal riaditeľom tejto Ľudovej školy umenia v Partizánskom. Pod jeho vedením dosahovala táto škola vynikajúce výsledky, čo si všimli aj v Topoľčanoch, kde bola tiež ľudová škola, no ani zďaleka nemala také úspechy ako v Partizánskom, no začali vznikať výzvy, aby sa otec stal riaditeľom práve ľudovej školy umenia v Topoľčanoch, keďže toto mesto bolo považované v rámci okresu za významnejšie oproti Partizánskemu. Nakoniec v roku 1978 sa otec stal riaditeľom Ľudovej školy umenia v Topoľčanoch, ktorú taktiež dokázal pozdvihnúť, aby čo najlepšie napredovala. Dôvod, prečo sa otcovi takto darilo si myslím, že je jednak v skutočnosti, že bol výborný hudobník a jednak v jeho schopnosti odhadnúť dobrého a kvalitného učiteľa, vedieť presne pomenovať to, čo je potrebné, do akých súťaží sa

treba zapojiť, aký repertoár treba zostaviť, priamo poukázať na nedostatky, vedieť rozoznať talenty a správne rozdeľovať kompetencie. Dokázal byť prísny, často až tvrdý, no na druhej strane vedel pochváliť a oceniť ako žiakov, tak aj ich pedagógov. Po roku 1989 zastával v Topoľčanoch na tejto škole pozíciu pedagóga kvôli rôznym zmenám, ktoré nastali v politickom režime a neskôr v roku 1990 sa stal školským inšpektorom v rámci Ústrednej školskej správy v Bratislave. V roku 1994 založil súkromné konzervatórium v Topoľčanoch.

Ešte počas svojej činnosti ako pedagóg v Senci a riaditeľ v Partizánskom či v Topoľčanoch bol súčasťou rôznych ľudových súborov, kde pôsobil ako cimbalista. Dlhé roky bol tak počas svojej pedagogickej činnosti zároveň aj aktívnym hráčom v ľudových súboroch ako napríklad súbor Železničiar, Gymnik, Jánošík a podobne. Neskôr založil aj vlastnú kapelu pod názvom Gálisovci, ktorá sa venovala nielen ľudovej hudbe, ale taktiež aj slovenskej a zahraničnej populárnej hudbe. V hudobnej skupine Gálisovci otec hral na bicie, jeho otec na saxofón a okrem toho v kapele mali aj basovú, klasickú a elektronickú gitaru a dychové nástroje. Táto kapela a jej vystupovanie znamenala aj určitý zdroj príjmov pre jej členov a často sa zúčastňovali na rôznych podujatiach v období, keď živá hudba ako cimbalovky, alebo dychovky boli veľmi populárne v Československu. Okrem hudobnej skupiny Gálisovci Vladimír Gális pôsobil občas aj v iných hudobných skupinách či súboroch. Počas svojej hudobnej činnosti sa otec zoznámil s mamou, s ktorou sa neskôr zobrali a ktorá v skupine Gálisovci tiež spievala a okrem toho učila spev a hru na flautu na ľudovej škole umenia v Partizánskom, podobne ako otec. Počas manželstva mali spolu dve deti – mňa a brata Branislava, ktorí sme boli tiež vedení už od detstva k hudbe. Brat absolvoval kontrabas a ja klavír na ZUŠ.

Po založení konzervatória otec až do konca života pôsobil ako jeho riaditeľ a zomrel 31. mája 2014 v nemocnici v Bratislave ako 73 ročný.“

2. Ako prišiel Mgr. Vladimír Gális k myšlienke založiť súkromné konzervatórium v Topoľčanoch?

„V období, keď otec vykonával od roku 1990 školského inšpektora, začalo sa pomaly na Slovensku rozbiehať postupne podnikanie a podnikateľská činnosť. Otec nad touto myšlienkou tiež dlho uvažoval, a to najmä nad tým, v akej oblasti by podnikal, keby sa už do toho pustil. Vtedy mu manželka poradila, že aby to skúsil, keď už chce v tom, v čom sa vyzná a čo mu ide najlepšie, teda v hudbe. A je pravda, že odvtedy otec začal uvažovať práve týmto smerom, lebo už dlho v ňom bola túžba po vlastnej umeleckej škole, ktorá by vzdelávala a podporovala odborný umelecký rast talentovaných mladých ľudí. Otec si veľmi dobre uvedomoval, že v regióne mesta Topoľčany nie je dostatok príležitostí na umelecké vzdelávanie hudobníkov či iných umelcov, a tak sa postupne zrodila myšlienka vytvoriť vlastné súkromné konzervatórium, ktoré by nielen zabezpečilo odborné umelecké vzdelanie u mladých ľudí, ale ktoré by zároveň pozdvihlo aj kultúrnu a umeleckú činnosť v rámci mesta Topoľčany a v jeho okolí.“

3. Ako vznikol názov SKDK v Topoľčanoch?

„Vladimír Gális určite nechcel, aby bolo konzervatórium pomenované po ňom, a tak hľadal významnú osobnosť v oblasti hudby, ktorá by bola z neďalekého okolia. A keďže z neďalekých Nadlíc pochádzal Dezider Kardoš, významný hudobný skladateľ, konzervatórium dostalo pomenovanie práve po ňom. Vladimír Gális osobne komunikoval aj s Danielou Kardošovou, dcérou Dezidera Kardoša.“

4. Popíšte a bližšie objasnite, ako vznikalo Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša, kto všetko stál spolu s Mgr. Gálisom pri zrode tejto umeleckej školy?

„Keď otec zakladal SKDK, mnohé veci si musel riešiť sám. Vďaka tomu, že figuroval istý čas ako školský inšpektor, vedel sa veľmi dobre orientovať v legislatíve a potrebnej administratíve. V začiatkoch školy si mnohé, najmä administratívne záležitosti riešil sám, ale spolupracoval s učiteľmi zo základnej umeleckej školy Ladislava Mokrého v Topoľčanoch, kde škola mala do času aj svoje sídlo. Fungovalo to tak, že v dopoludňajších hodinách bolo vyučovanie určené pre konzervatórium a v popoludňajších hodinách sa realizovalo zase vyučovanie pre žiakov základnej umeleckej školy v Topoľčanoch. Keď sa teda máme baviť o tom, kto všetko stál pri vzniku SKDK okrem Vladimíra Gálisa, môžeme povedať, že to boli aj pedagógovia zo ZUŠ v Topoľčanoch, ktorí súčasne učili aj na tomto súkromnom konzervatóriu. Otec ich veľmi dobre poznal, keďže s nimi spolupracoval ako niekdajší riaditeľ a neskôr pedagóg na ZUŠ Ladislava Mokrého.“

5. Aké boli začiatky SKDK a ktorými umeleckými odbormi začalo toto konzervatórium svoju činnosť?

„Začiatky konzervatória neboli jednoduché, tak ako to vždy na začiatku vzniku školy býva. Problém bol, že škola ako taká nemala svoje vlastné priestory, preto v prvých rokoch sídlila v budove základnej umeleckej školy Ladislava Mokrého v Topoľčanoch na Moyzesovej ulici. Vyučovali tu učitelia zo ZUŠ Ladislava Mokrého a ako som už spomínala vyučovalo sa tu v dopoludňajších hodinách, čiže využíval sa ten voľný časový priestor, kedy ešte žiaci ZUŠ neprichádzali na vyučovanie. Na škole sa spočiatku začal vyučovať hudobný odbor, hudobno-dramatický odbor a odbor operného spevu. Postupne sa však jednotlivé odbory rozrástli o mnohé ďalšie. V súčasnosti sa na škole vyučujú študijné odbory ako hudobno-dramatický odbor – herectvo, hudobný odbor, tanec a spev a v rámci nich SKDK v Topoľčanoch dosiahli v relatívne krátkom čase mnohé úspechy a prezentovali školu i mesto Topoľčany na viacerých úspešných a známych podujatiach.“

6. S akými problémami sa zakladateľ a spoluzakladatelia SKDK stretli pri začiatkoch tejto umeleckej školy?

Jedným z problémov bolo, že škola nemala svoje vlastné priestory, svoju budovu, no veľkým problémom boli aj ľudia, ktorí otcovi ako zriaďovateľovi nového súkromného konzervatória hádzali „polená pod nohy“. Podľa mnohých založiť začiatkom 90-tych rokov súkromnú školu bola pochybnosť, ba až opovážlivosť a len málokto si vedel predstaviť, že táto inštitúcia môže mať úroveň, ktorá sa vyrovná štátnym školám a že

bude mať dokonca úspech. Mnohí videli práve ten problém, že vznikla nová konkurencia na pôde umeleckého vzdelávania na Slovensku. V tom období nebolo na Slovensku žiadne súkromné konzervatórium a v podstate až dodnes sa škola musí vysporiadať s tým, že sú konzervatóriá, ktoré neznášajú naše úspechy a vždy tu bolo cítiť istú závisť, pretože ako som už spomínala otec ako zriaďovateľ a riaditeľ konzervatória presne vedel odhadnúť správne talenty, vhodné súťaže, do ktorých školu zapojil a vedel vybrať správnych pedagógov a viesť ich niekedy aj takým až otcovským štýlom vedenia.“

7. Popíšte činnosť SKDK počas svojho doterajšieho pôsobenia (významné úspechy školy, prezentácie, aktivity a podujatia SKDK...)

„Táto škola sa vyznačuje vždy už od svojho začiatku svojou životaschopnosťou, čoho dôkazom je neustále zvyšujúci sa záujem o štúdium na konzervatóriu. Zhruba po desiatich rokoch svojho fungovania začali vznikať ďalšie už nové súkromné konzervatóriá na Slovensku, čím sa zvyšovala konkurencia. Preto sa činnosť konzervatória zamerala na skvalitňovanie výchovno-vzdelávacieho procesu, vyvíjalo sa úsilie k estetizácii a digitalizácii SKDK. Vladimír Gális ako riaditeľ sa snažil spolu so svojimi pedagógmi vytvoriť vhodné a príjemné prostredie, vybavenie školy a samozrejme škola mala šťastie na kvalitných a skúsených pedagógov, ktorí žiakov dokázali strhnúť a nadchnúť pre umenie a pripraviť na vysokoškolské štúdium.

Viaceré víťazstvá na celoslovenskej súťaži konzervatórií pod názvom Priestor pre talent nás motivujú neustále sa zlepšovať a je vidieť, že pedagógovia na konzervatóriu sa neuspokoja iba s „povinnou jazdou“ uvedenou v rozvrhu hodín. Pedagógovia spolu so svojimi žiakmi vytvárajú množstvo aktivít nielen počas vyučovania, ale aj mimo neho a aj vďaka tomu sme vytvorili špeciálny priestor – Štúdio SKDK, kde výsledky svojej práce prezentujú aj na verejnosti. Naši študenti a pedagógovia sa zúčastnili a účinkovali na významných regionálnych kultúrnych akciách – hudobnom festivale Topoľčianska hudobná jar/jeseň, Top jazz fest, festival Fatango, Noc divadiel a mnoho ďalších.

Škola sa zúčastnila aj na mnohých zahraničných súťažiach a festivaloch ako bol Festival školskej tvorivosti GEF 2016 v talianskom San Reme, kde za svoju inscenáciu Živý nábytok získala hlavnú cenu v kategórii divadiel či na festivale mladého amatérskeho divadla AITA/IATA Theatre Revolution 2017 v ruskom Ťumeni, alebo tanečná súťaž Dance star v chorvátskom Poreči, kde naši žiaci získali prvé miesto. Takže si myslím, že SKDK svojou činnosťou dokáže naozaj dosahovať to, že sa vyrovnáva svojou kvalitou ďalším slovenským konzervatóriám s dlhoročnou tradíciou.“

8. Koľko umeleckých odborov má v súčasnosti SKDK a koľko pedagógov tu momentálne pôsobí?

Dokopy sa u nás vyučujú 4 základné umelecké odbory, a to hudobný, hudobno-dramatický, tanečný a spevácky odbor.

Hudobný odbor – hudobný odbor je zameraný na výučbu hry na hudobný nástroj – tento študijný program je na SKDK v Topoľčanoch rozdelený na dve sekcie, a to na sekciu populárnej a jazzovej hudby a na sekciu klasickej hudby. V rámci populárnej

a jazzovej hudby sa môžu záujemcovia uchádzať o odbor hry na elektrickú gitaru, basovú gitaru, saxofón, bicie nástroje, alebo o samotný spev či jazzovú kompozíciu a aranžovanie. V rámci sekcie klasickej hudby je na SKDK možnosť študovať hru na klávesové nástroje ako je klavír či organ. Ďalším druhom hudobných nástrojov, ktoré sa na SKDK v Topolčanoch študujú v rámci sekcie klasickej hudby sú strunové nástroje, konkrétne hra na gitare, hra na husle a hra na kontrabas, dychové a bicie nástroje (flauta, klarinet, trúbka, pozauna, malý bubon a xylofón).

Hudobno-dramatický odbor – v tomto študijnom odbore dochádza k prepojeniu herectva, spevu a k pohybu. Absolventi daného študijného odboru majú možnosť stať sa v budúcnosti členom činoherného, muzikálového, alebo bábkového divadla ako na Slovensku, tak i v zahraničí.

Tanečný odbor – v študijnom odbore tanec sa študenti zdokonaľujú v prvkoch klasického tanca a súčasťou tanečného odboru na SKDK v Topolčanoch je aj moderný tanec.

Spevácky odbor – v oblasti speváckeho odboru sa študenti pripravujú na dráhu operného spevu. Operný spev na Súkromnom konzervatóriu Dezidera Kardoša vyučujú známe slovenské osobnosti ako Martin Babjak, Margaréta Švercelová, alebo Helena Ševčíková.

Príloha č. 2

Prepis rozhovoru s Mgr. art. Jurajom Mičúnekom dňa 12.1. 2019

1. Popíšte a bližšie objasnite, ako vznikalo Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša,

kto všetko stál spolu s Mgr. Gálisom pri zrode tejto umeleckej školy?

„Už niekoľko rokov bolo snom Vladimíra Gálisa vytvoriť niečo, čo by pozdvihlo umeleckú a kultúrnu činnosť v oblasti mesta Topoľčany a to „niečo“ videl v podobe strednej umeleckej školy – konzervatória, ktoré by vzdelávalo a pripravovalo nových umelcov, čím by sa tak skvalitnila aj umelecký život mesta Topoľčany. On ako niekdajší školský inšpektor bol na maturitách na konzervatóriu v Bratislave a skonštatoval, že to, čo dokázali pedagógovia v Bratislave, dokážu vytvoriť aj umeleckí pedagógovia v Topoľčanoch. Ja ako vtedajší učiteľ na základnej umeleckej škole v Topoľčanoch som bol jeden z prvých, ktorým Vladimír Gális povedal o tejto myšlienke založiť Súkromné konzervatórium v Topoľčanoch. Bolo to niekedy v rokoch 1992 až 1993. Bolo veľa ľudí, ktorí mu pri zakladaní konzervatória dosť komplikovali situáciu, musel sa vysporiadať s negatívnymi názormi neprajníkov a prekážkami, ktoré mu kládli pri zakladaní školy a jej následnom rozbiehaní do cesty. No vďaka tomu, že nenechal odradiť týmito prekážkami a aj vďaka ľuďom, ktorí mu pomáhali pri zakladaní školy sa mu podarilo dotiahnuť do úspešného konca túto svoju myšlienku či sen.

Čo sa týka administratívy, tak v tomto smere si Vladimír Gális riešil veci sám, lebo v tom bol neobyčajne schopný. No organizačne pri zakladaní školy spolupracoval najmä s pedagógmi zo Základnej umeleckej školy Ladislava Mokrého v Topoľčanoch ako napríklad Rudolf Goga, Mgr. art. Gabriela Drgoňová, Jana Bajuszová, Mgr. art. Juraj Mičúnek, Mgr. art. Milan Pacovský, Eva Pacovská, Vladimír Fraňo, Štefan Madari, František Peter, Mgr. art. Jana Ravingerová, Mgr. art. Pavol Procházka.“

2. Aké boli začiatky SKDK v Topoľčanoch a s ktorými umeleckými odbormi začalo toto

konzervatórium svoju činnosť?

Začiatky školy neboli jednoduché, ako to bežne býva. Školu sa síce podarilo jeho zriaďovateľovi založiť, ale bolo treba následne riešiť mnoho ďalších vecí, jednou z nich bola aj priestorová otázka školy. Našťastie bolo zo strany ZUŠ Ladislava Mokrého v Topoľčanoch umožnené vyučovať v dopoludňajších hodinách a ako som už spomínal k dispozícii škola mala aj mnohých učiteľov z ZUŠ-ky v Topoľčanoch a teda aj materiálne vybavenie sa dočasu takýmto spôsobom vyriešilo. Medzi prvé odbory, ktoré sa začali vyučovať na konzervatóriu boli hudobný odbor - hra na klavír, hra na dychové nástroje, hra na strunové nástroje, kompozícia a zbor. Ďalším odborom na začiatku SKDK bol spev – operný spev a tiež herectvo. Na klavíri vyučovala Mgr. art. Gabriela Drgoňová, Mgr. art. Milan Pacovský a Jana Bajuszová a neskôr Mgr. art. Magdaléna Bajuszová. Na dychové nástroje učil medzi prvými Rudolf Goga a Vladimír Fraňo. Kompozíciu a zbor mal na starosti Mgr. art. Pavol Procházka. V hre na strunové nástroje bol medzi prvými učiteľmi Štefan Madari. V odbore spev zo začiatku vyučovala na konzervatóriu Eva Pacovská a Štefan

Hudec. A nakoniec hudobno-dramatický odbor vyučovala Mgr. art. Jana Ravingerová.

3. Popíšte, ako vznikla myšlienka výučby organovej hry na SKDK

v Topoľčanoch:

„S organovým oddelením počítal Vladimír Gális už pri tom, ako uvažoval nad založením samotného súkromného konzervatória. Totiž v tom čase, keď mi oznámil, že chce založiť súkromné konzervatórium v Topoľčanoch mi zároveň povedal, že so mnou na tejto škole počíta ako s učiteľom hry na organ, pretože okrem iného plánuje založiť na tomto konzervatóriu aj organové oddelenie, keďže si uvedomoval, že tento hudobný odbor nie je dostatočne na Slovensku rozvinutý v porovnaní s inými hudobnými odbormi. Pred rokom 1989 odbor hra na organ mal v slovenskom umeleckom hudobnom školstve nepomerne menší priestor, ako iné nástroje. Organ sa vyučoval len v dvoch konzervatóriách, v Bratislave a v Košiciach, z ideologických dôvodov len vo veľmi obmedzenom počte žiakov. Na základných umeleckých školách sa oproti Čechám oficiálne nevyučoval. Výsledok bol veľký nedostatok vyštudovaných, kvalifikovaných organistov. Keďže si toto všetko Vladimír Gális uvedomoval a vnímal ako nedostatok v oblasti odbornej prípravy organovej hudby na Slovensku, rozhodol sa, že na Konzervatóriu Dezidera Kardoša bude aj organové oddelenie.“

4. Ako prebiehali začiatky a vývoj hudobného odboru hry na organ na SKDK v Topoľčanoch a ako ste riešili situáciu s nástrojmi?

„Po vzniku Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v roku 1994 sa riaditeľ Mgr. Vladimír Gális rozhodol otvoriť popri iných odboroch aj odbor hra na organ. Mňa ako miestneho topoľčianskeho organistu a učiteľa hry na klavír na ZUŠ-ke poveril viesť toto organové oddelenie a vyučovať tu hru na tento nástroj. No hneď na začiatku, kedy mi sprostredkoval túto myšlienku ma ale upozornil na špecifickosť a náročnosť zázemia, ktoré musí škola vznikajúcemu odboru, študentom a mne ako pedagógovi poskytnúť - nová škola totiž nevlastnila nástroj. Nakoniec sa to vyriešilo tak, že prvé dva školské roky 1995/96 1996/97, kedy som začínal s prvými dvoma žiakmi s Blažejom Holubčíkom a s Máriou Plšekovou v rámci organového oddelenia, som vyučoval v chráme Nanebovzatia Panny Márie na 2-manuálovom 24 registrovom organe firmy Rieger 2101 s pneumatickou kuželkovou traktúrou z roku 1920. O tri roky neskôr 9. mája 1997 škola zakúpila digitálny organ Viscount Jubileum 332. Vtedy sa podmienky pre výučbu organu zásadne zlepšili, pretože vyučovanie nástroja sa musela predtým prispôbovať liturgickej prevádzke chrámu. To však nebolo posledné úskalie, pretože hra na digitálnom nástroji a hra na klasickom píšťalovom organe s mechanickou, alebo pneumatickou traktúrou vyžadujú odlišný prístup. Vyriešil som to tak, že som pravidelne dával hodiny i naďalej v kostole. Ďalšia pozitívna skutočnosť, ktorá priala organovému oddeleniu bola tá, že sa mi podarilo sprostredkovať a iniciovať postavenie 2-manuálového 24 registrového organu firmy Wagner a Grotzinger s elektropneumatickou registrovou a hracou traktúrou z Nemecka do novopostaveného kostola sv. Gorazda v Topoľčanoch na Mravenisku – jednej z častí mesta Topoľčany. Organ bol skolaudovaný 22. februára 2001. So žiakmi tak máme odvtedy nástroj k dispozícii, začo škola tam pravidelne usporadúva organové koncerty.“

5. Koľko pedagógov vyučovalo hru na organ na začiatku vzniku SKDK?

„Vyučoval som iba ja hru na organ od začiatku až niekoľko ďalších rokov neskôr. V súčasnosti tu spolu so mnou pôsobí ako učiteľ hry na organ aj Mgr. art. Iveta Zaťková, bývalá žiačka SKDK v Topoľčanoch, ktorá mi chodila do organovej triedy a vyučoval som ju hru na organ a ktorá zároveň pôsobí aj ako pomocná organistka v Topoľčanoch.“

6. Koľko približne študentov absolvovalo odbor hry na organ počas doterajšieho

fungovania SKDK?

„Bolo ich zhruba 26, pričom niektorí z nich skončili štúdium maturitnou skúškou a iní zase absolútoriom. No z toho počtu 26 žiakov boli aj takí žiaci, ktorí nedokončili štúdium, a to boli Ján Peter, Ivan Herda, Jozef Kudla, Peter Vymazal, Mária Chovanová, Jana Januchová, Peter Kramár. Celkový počet žiakov na organovom oddelení prikladám v písomnom zozname, ktorí mám k dispozícii, kde sú súčasne uvedené aj roky, kedy začali a kedy ukončili štúdium jednotliví žiaci.“

Blažej Holubčík 1995 – 2000 maturitná skúška

Mária Plšeková 1995 – 2003 absolventská skúška

Jozef Kudla

Ján Peter

Ivan Herda

Gabi Illková absolventská skúška

Lenka Žuffová 2001 – 2007 absolventská skúška

Iveta Zaťková 2001 – 2007 absolventská skúška

Martin Ištván 2001 – 2007 absolventská skúška

Zuzana Papánková 2002 – 2008 absolventská skúška

Martin Dedko 2004 – 2010 absolventská skúška

Jana Hubinská 2005 – 2010 absolventská skúška

Mária Vaterková 2006 – 2010 maturitná skúška

Jozef Grich 2005 – 2008 absolventská skúška

Mária Chovanová

Jana Januchová

Peter Kramár 2008

Peter Vymazal

Jozef Galla 2008 – 2010 maturitná skúška

Stefan Nagy 2010 - 2013 absolventská skúška

Marek Mosnár 2008 – 2014 absolventská skúška

Lucia Strnáťová 2009 – 2015 absolventská skúška

Tomáš Hodál 2010 – 2017 absolventská skúška

Mária Minarovičová 4.ročník

Júlia Chudá 4.ročník

Richard Bareš od 2018 4.ročník

7. Aké úspechy dosiahli študenti organového oddelenia na SKDK v Topoľčanoch?

„Úspechov žiakov na organovom oddelení bolo niekoľko. Za úspechy a napredovanie organového oddelenia na konzervatóriu v Topoľčanoch považujem jednak úspechy, ktoré sme dosiahli v organových súťažiach, ale taktiež aj skutočnosť, že mnohí z našich absolventov úspešne zložili prijímacie skúšky na

vysoké školy v nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí a následne tak boli prijatí na tieto univerzity, ktoré aj úspešne ukončili. Hneď ako prví úspech možno považovať to, že prvého študenta, ktorého som mal na konzervatóriu Blažej Holubčíka, prijali na VŠMU v Bratislave ako aj iných študentov organového oddelenia, taktiež aj na Katolícku univerzitu v Ružomberku, alebo na Univerzitu Konštantína filozofa v Nitre. Ďalšie úspešné pokračovanie v štúdiu hry na organ zaznamenali Marek Mosnár a Iveta Zaťková, ktorí boli prijatí na Akademiю muzických umění v Prahe, Jana Hubinská bola prijatá na Masarykovú univerzitu v Brne, Jozef Galla na Akademiю Franza Liszta v Budapešti, Mária Plšeková na Universität für Musik und darstellende Kunst vo Viedni a Iveta Zaťková si magisterský stupeň štúdia dorobila na Hochschule für katholische Kirchenmusik und Musikpädagogik v Regensburgu.

Samozrejme, že veľké úspechy sme dosiahli aj na organových súťažiach, na ktorých sa zúčastňujeme. Jeden z najväčších úspechov, ktorí si ja osobne veľmi vážim je 2. miesto v prvej kategórii, ktoré získala Iveta Zaťková na Súťaži študentov konzervatórií Slovenskej republiky v Košiciach v roku 2005.

Okrem toho ďalšími významnými úspechmi bolo 1. miesto v druhom ročníku Soutěže mladých varhaníku v Humpolci v roku 2007 v rámci staršej kategórie, ktoré získala opäť Iveta Zaťková a súčasne 2. miesto na tej istej súťaži v roku 2007, ale v rámci mladšej kategórie získala ďalšia žiačka nášho organového oddelenia Jana Hubinská.

Významné úspechy pre organové oddelenie zaznamenala aj žiačka Lucia Strnátová, ktorá získala 2. miesto v druhej kategórii 10. ročníka medzinárodnej interpretačnej súťaže Študentská umelecká činnosť na Katolíckej univerzite v Ružomberku v roku 2013, následne v tom istom roku získala Cenu rektora Katolíckej univerzity v II. kategórii v hre na organe za interpretáciu skladby J. Langlais Incantation pour un jour Saint v roku 2013. V roku 2014 táto istá žiačka získala 3. miesto v druhej kategórii 11. ročníka medzinárodnej interpretačnej súťaže Študentská umelecká činnosť na Katolíckej univerzite v Ružomberku.

V roku 2013 sme ako organové oddelenie dosiahli ešte ďalšie dva úspechy, a to na Súťaži študentov konzervatórií Slovenskej republiky v Košiciach 2013, kde získal Tomáš Hodál 2. miesto v prvej kategórii a Cenu hudobného fondu za najlepšiu interpretáciu diela slovenského skladateľa Andreja Očenáša – Pastely na Súťaži študentov konzervatórií Slovenskej republiky v Košiciach 2013, ktorú získal Marek Mosnár.

Všetky tieto dosiahnuté úspechy si osobne nesmierne vážim a myslím, že sú to veľké úspechy nielen pre organové oddelenie, ale aj pre celé SKDK ako také.“

8. Aké je súčasné pôsobenie absolventov SKDK v hudobnej oblasti hry na organ?

„V súčasnosti niektorí bývalí študenti pokračujú ďalej v štúdiu na vysokých školách či univerzitách, Uplatnenie našich absolventov je prevažne v školstve a zastávajú posty učiteľov hudby na ZUŠ a organistov po celom Slovensku. Dvaja naši absolventi, Iveta Zaťková a Marek Mosnár pôsobia už ako pedagógovia na našej škole.

Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša teda prispieva výrazným dielom nielen

k zveľaďovaniu organovej hre v našich chrámoch, v Topoľčanoch a regióne ale aj k šíreniu kultúry a umenia na celom Slovensku.

9. Pokúste sa zhrnúť požiadavky, kvality a vlastnosti, ktoré by mal mať učiteľ vyučujúci hru na organ:

„Samozrejme, musí byť na to odborne pripravený a musí mať pedagogický takt a byť odborníkom v hre na organ. Pokiaľ učiteľ robí len to, čo musí, tak to je málo. Toto je špecifická oblasť, kde pedagóg musí vyvinúť maximálne úsilie, aby získal žiaka, aby ho nejako pritiahol, poučil ho. Osobne si myslím aj zo skúsenosti z praxe, že vyučujúci nielen organovej hry, ale aj v inej oblasti by sa nemal uspokojiť iba so základnými vecami v oblasti výučby, ale je potrebné, aby vyvíjal stále vyššiu aktivitu a činnosť. Nesmie to fungovať tak, že učiteľ naučí iba predpísané učivo, ale vždy je tu potrebné urobiť niečo navyše. Učiteľ hry na organ musí vedieť žiakov správne motivovať, musí mať neustálu snahu motivovať, pretože v dnešnej dobe je veľmi málo žiakov motivovaných venovať sa hudbe. Nie je to len o talente, pretože, keď mám hovoriť o organistovi vo všeobecnosti a jeho vlastnostiach chcem vyzdvihnúť najmä kombináciu troch základných vecí: Talent – Viera – Obeta, pretože takáto osobnosť dokáže spoločenstvo obohatiť a niekam ho aj ďalej posunúť. Osobne ma teší, že v okolí Topoľčian sú mladí ľudia, ktorí majú záujem a chuť sa naučiť hrať na organe a je v nich vidieť predpoklad, že by raz mohli prevziať štafetu po staršej generácii organistov.“

10. Popíšte, ako prebieha proces výučby hry na organ:

„Vyučujeme v 2 triedach na digitálnych organoch. Pri výučbe postupujeme podľa učebných osnov Ministerstva školstva Slovenskej republiky. Hlavný predmet hra na organ sa vyučuje dva krát do týždňa v každom ročníku štúdia.

Pri vzdelávacom procese poslucháčov organového oddelenia dbám najmä na to, aby si žiaci rozšírili svoj umelecký rast a obzor na majstrovských interpretačných kurzoch na Slovensku (Bratislava Slovenský rozhlas, Veľký evenjelický kostol) a v zahraničí najmä v Čechách a v Nemecku :Sächsische Orgelakademie, Niederlausitzer Orgelakademie, Česku – Litoměřice, Olomouc, Plasy, Kostelec nad Vltavou. Tieto kurzy vedú vynikajúci poprední interpreti a pedagógovia ako: Jaroslav Tůma z Prahy, Martin Schmeding z Lipska, Mathias Maierhoffer z USA , Sławomir Kaminski z Poznane, Katarína Bryndorf Kopenhagen , Heribert Metzger zo Salzburgu a iní. Na týchto kurzoch si naši študenti môžu konfrontovať nielen svojho pedagóga s inými, ale i hru žiakov z iných škôl, učia sa hrať na barokových historických a romantických nástrojoch, rozlišovať ich zvukovosť a spôsoby hrania na rôznych traktúrach, v rôznych priestoroch a tak rozširovať si skúsenosti a organologické vedomosti.

Za 25 rokov sme sa zúčastnili 34 majstrovských kurzov z toho 99% pod vedením prof. Jaroslava Tůmu.

V roku 2015 pani riaditeľka Ličková zakúpila cemballo z dielne Františka Vyhnálka z Hovořovic u Prahy. Odvtedy je zahrnutá do vzdelávacieho programu žiakov popri hre na organe, improvizácii, organológii a obligátneho klavíra aj hra na cemballo, ktoré vyučuje Mgr. art. Iveta Zaťková.

Organové oddelenie Súkromného konzervatória za posledných osem rokov organizuje v spolupráci s Farským úradom Kovarce a Tribečským osvetovým strediskom v Topoľčanoch

medzinárodné organové kurzy v Kovarciach na historickom organe Jána Pažického z Rajca z roku 1768, cemballe a klavichorde pod odborným vedením J. Tůmu, pre nielen študentov topolčianskeho konzervatória, ale aj pre poslucháčov ďalších slovenských konzervatórií.

i zahraničných hudobných univerzít. (Poľsko, Česko, Nemecko, Kórea, Rumunsko, Rakúsko)

Systematické vyučovanie a návštevy interpretačných kurzov začalo po niekoľkých rokoch prinášať pozitívne výsledky. Študenti organového oddelenia sa každoročne úspešne zúčastňujú jesenných celoslovenských prehliadok mladých slovenských organistov v Bratislave, v Košiciach, v Banskej Bystrici a Žiline. Prehliadka mladých slovenských organistov vznikla v roku 1972 vďaka profesorky Irme Skuhrovej. Tieto prehliadky umožňujú študentom organového oddelenia z rôznych konzervatórií nesúťažným spôsobom konfrontovať svoje výkony, spoznávajú nové hudobné diela a získavajú prax vo vystupovaní pred odborným obecnstvom, ktoré tvoria pedagógovia zo štátnych konzervatórií na Slovensku a zhodnocujú výkony jednotlivých žiakov. My ako organové oddelenie sme sa prvýkrát zúčastnili tejto prehliadky v roku 2000 s prvým žiakom organového oddelenia Blažejom Holubčíkom. Naposledy sme sa zúčastnili tejto prehliadky v roku 2016.

Súčasťou výučby sú aj organové koncerty či už záverečné absolventske koncerty, alebo koncerty v miestnych topolčianskych a okolitých chrámoch, alebo v ďalších chrámoch v iných častiach Slovenska. Miesta absolvovaných koncertov nášho organového oddelenia sú napríklad Kovarce, Nitrianska Streda, Ludanice, Nitrianske Sučany, Kostolná Ves, Bošany, Bojná, Návojevce, Myjava, Prešov, Komárno a výmenné koncerty s Cirkevným konzervatóriom v Opave. V rámci prehliadky mladých slovenských organistov v Bratislave – Lamač 27.novembra 2012. Okrem iného počas interpretačných kurzov sú súčasťou záverečné koncerty, kde vystupujú i študenti SKDK.“

11. Aké sú podľa Vás perspektívy organového oddelenia SKDK v Topolčanoch do ďalších rokov?

„Vidím perspektívu a prínos v prvom rade pre nielen Topolčany, ale aj celý región v tom, že organové oddelenie zabezpečuje kvalitných organistov pre jednotlivé chrámy, napr. Júlia Chudá, Marek Mosnár, Ivan Herda, Iveta Zaťková, Tomáš Hodál, Ján Peter, Martin Hanina, Andrej Maťaš, Mária Košťálová a tak ďalej. Medzi týmito žiakmi sú vlastne aj takí, ktorí hru na organ neštudujú síce, pretože študujú iný nástroj na konzervatóriu Dezidera Kardoša, ale majú záujem zapájať sa do liturgickej hry vo svojich miestnych chrámoch, tak ich formou obligátu odborne usmerňujem a odovzdávam základy v hre na organ, napr. Andrej Maťaš, Mária Košťálová, Júlia Chudá. Taktiež aj v evanjelickej cirkvi sa objavujú žiaci, ktorí prejavujú záujem o hru na organ pri bohoslužbách.

Okrem toho v poslednom čase začínam súkromne hudobne pripravovať žiakov už zo základných škôl čiže v relatívne nižšom veku, kde ich vyučujem zatiaľ experimentálne hru na organ, čím si ich takto do budúcnosti pripravujem na štúdium hry na organ. Učím ich liturgickú hru, ale samozrejme postupujem podľa organovej

školy. Takto si v podstate pripravujem žiakov najskôr liturgicky na štúdium na konzervatórium. Snažím sa takto osloviť potencionálnych budúcich žiakov. Pedagóg musí prejavovať aktivitu a sám vyhľadávať žiakov v súčasnosti. Sám som si takto získal žiakov samotným oslovením, vlastným príkladom a osobnou skúsenosťou a nenásilným spôsobom. Sám si uvedomujem, že ako pedagóg organového oddelenia na súkromnom konzervatóriu musím vyvíjať väčšiu snahu a aktivitu pre získanie žiakov možno v porovnaní s organovými oddeleniami štátnych konzervatórií. Čiže základnou úlohou pre pedagóga organového oddelenia na SKDK do budúcnosti je nie iba čakať na žiakov, ktorí prídu ale hľadať si cestu k nim a nadchnúť, poučiť, jednoducho ukázať, navnadiť a namotivovať pre chuť študovať tento nástroj.

Samotný ďalší vývoj organového oddelenia sa nedá úplne presne predpovedať, keďže jeden ročník je silnejší, iný zasa slabší, no napriek tomu, že teraz mám menej žiakov v tom stredoškolskom veku, nevidím situáciu skepticky, keďže vidím tú cestu a nádej v už spomínanej mladšej generácii žiakov, ktorých si zatiaľ iba experimentálne pripravujem na stredoškolské štúdium.“

Príloha č. 3

Mgr. Vladimír Gális – riaditeľ a zakladateľ Súkromného konzervatória D. Kardoša v Topoľčanoch, archív SKDK

Príloha č. 4

Dezider Kardoš – významný slovenský hudobný skladateľ, internetový zdroj

Príloha č. 5

Mgr.art. Juraj Mičúnek – pedagóg organového oddelenia na Súkromnom konzervatóriu D. Kardoša v Topoľčanoch, zdroj bulletin

Prehliadka mladých organistov

40. ročník festivalu, 26.–30. novembra, Bratislava

Jubilejný ročník Prehliadky mladých slovenských organistov ponúkol bohatý program. Významné celoslovenské podujatie počas svojej histórie odprezentovalo mnohých umelcov, ktorí sa doma i v zahraničí venujú svojmu povolaniu dodnes. Koncertný maratón spájali dve pozitíva: nádejní organisti z celej republiky si mohli vyskúšať nástroje v hlavnom meste; publikum malo jedinečnú príležitosť tieto nástroje počuť a porovnávať. Úvodný koncert (26. 11.) v Organovej sieni Konzervatória v Bratislave patril domácej študentke **Lenke Plajdičkovej** a **Františkovi Hermanovi**, poslucháčovi Konzervatória J. L. Bellu v Banskej Bystrici. V ten istý deň v Kostole Najsvätejšieho Spasiteľa pri omši účinkoval spevácky zbor Oddelenia cirkevnej hudby Konzervatória v Bratislave a organistka **Kristína Gabčová**. Cirkevné konzervatórium v Bratislave v zastúpení **Zuzany Vojteššákovej** a **Vladislava Spírcáka** zase predstavilo hradný organ (27. 11.). Aj **Tomáš Mihalik**, **Štefan Iľaš** či **Matej Stašík** z Košického konzervatória odohrali svoj koncert na hrade (19. 11.). Zrekon-

štruovaný romantický nástroj v Kostole Najsvätejšieho Spasiteľa patril **Jarmile Jánošíkovej** a **Pavlovi Valášekovi** z Konzervatória v Žiline (28. 11.).

Zaujímavý bol koncert v Kostole sv. Margity v Lamači (27. 11.). Na novom mechanickom organe sa predstavil **Tomáš Hodál** a **Marek Mosnár**, obaja z triedy Mgr. art. Juraja Mičúneka zo Súkromného konzervatória D. Kardoša v Topoľčanoch. **Tomáš Hodál** predviedol výborný výkon v Bachovom *Prelúdiu a fúge g mol BWV 535*. Klasická registrácia, výborná technická zdatnosť, čistota behov a v neposlednom rade jasný interpretačný zámer presvedčili o tom, že interpret má veľký potenciál. Škoda, že Mendelssohnova *Sonáta č. 5 D dur op. 65* pôsobila príliš technicky. Určite však treba vyzdvihnúť Duruffého *Fugu sur le thème du Carillon des Heures de la Cathédrale de Soissons*, kde mladý organista spočiatku trochu zaváhal, no napokon sa mu podarilo náročnú skladbu dynamicky i farebne vygradovať. Jeho kolega **Marek Mosnár** ničím nezaostával. Zreteľné vedenie hlasov a jemná práca

s dynamikou dopomohli v Bachovej *Fantázii a fúge g mol BWV 542* k prehľadnému vyzneniu diela. Úspešne dopadla aj Guilmantova *Sonáta č. 1 d mol op. 42*. Nemenej dôležitým bol koncert Konzervatória Bratislava v Slovenskej filharmónii (28. 11.) s premiérou nového organa ako sólistického nástroja v sprievode orchestra. **Symfonický orchester konzervatória** (dirigent **Juraj Jartim**) otvoril večer Vivaldiho *Koncertom pre dve trúbky a sláčikový orchester C dur RV 537*. Časté nesúlady sólistov a sólistov s orchestrom boli okorené nedostatkami v hre continua. Miernou satisfakciou mohol byť pre Vivaldiho *Koncert pre fagot a sláčikový orchester e mol RV 484*. Sólista **Štefan Tokár** hral presvedčivo, trilky i figuratívne časti zvládol na výbornú a napriek „rozpadnutému“ orchestru sa držal statočne. **Poulencov Koncert pre organ, sláčiky a tympány g mol** (so sólistom **Jurajom Slovikom**) je náročnou 20-minútovou kompozíciou. Chyby sólistu, rozladený orchester, absencia farebnej registrácie a preexponovaná dynamika spôsobili, že dielo príliš nezapô-

sobilo. Záver patril známemu Mozartovmu *Ave verum corpus* v podaní **Miešaného zboru konzervatória** (zbormajsterka **Iveta Viskupová**), ktoré – podobne ako nasledujúca *Missa brevis D dur KV 194* – dojem z prvej polovice koncertu napravilo. Predposledný koncert v Katedrále sv. Martina patril Vysokej škole múzických umení. **Ján Penták** zaujal najmä náročnou Duruffého *Prélude et Fugue sur le nom d'Alain op. 7*. Voľba registrácie bola efektná, náročnosť diela však bola nad technické sily interpreta. Potenciál nášho najvýznamnejšieho chrámového nástroja využil v plnej miere aj **Daniel Gabčo** v *Cinq Improvisations: III. Improvisation sur le „Te Deum“* Charlesa Tournemiera. V tom istom kostole za uskutočnil aj záverečný koncert (30. 11.) vyskladaný prevažne z už prezentovaných diel na predošlých koncertoch. Aktuálny ročník festivalu opätovne prezentoval nádejné smerovanie slovenskej organovej školy, preto sa možno tešiť na ďalšie úspešné ročníky.

Magdaléna STÝBLOVÁ

Príloha č. 7

Zoznam absolvovaných kurzov žiakmi a pedagógmi organového oddelenia SKDK

2003 Bratislava, Štátne konzervatórium, Jaroslav Tůma

2005 Kežmarok, Jaroslav Tůma

2007 Krummhorner Orgelfrühling Ostfriesland 29.4 - 6.5., Jaroslav Tůma, Andreas Liebig, Luigi Ferdinando Tagliavini, návšteva organovej dielne Jurgen Ahrenda v Emden

2007 Lichtenstein, august, Jaroslav Tůma, Katrine Bine Bryndorf

2008 Lichtenstein 14. - 20.september, Jaroslav Tůma

2008 Stralsund 10. - 11. október, Pavel Černý, Pieter van Dijk

2009 Plasy, Lichtenstein 23.8. - 29.8. Jaroslav Tůma, Daniel Maurer, Andreas Schröder

2010 Lichtenstein, Litoměřice, 21. - 28. august, Jaroslav Tůma, Stefan Baier

2011 Lichtenstein 22. - 26. august, Jaroslav Tůma, Katrine Bine Bryndorf

2012 Kovarce 30.4. - 2.5. Jaroslav Tůma, organ, cembalo, klavichord

2012 Olomouc 29.júl - 1. august, Jaroslav Tůma

2012 Niederlausitz 24. - 29. september Jaroslav Tůma, Mathias Maierhoffer, Martin Schmeding, Slawomír Kaminski

2013 Kostelec nad Vltavou, jún, Jaroslav Tůma čembalo, pozitív, klavichord, kladivkový klavír

2013 Olomouc 28. - 31.júl, Jaroslav Tůma, Kostol sv. Mořice

2013 Lichtenstein 18.- 24. august, Jaroslav Tůma, Stefan Baier

2013 Kovarce 17. - 20.október, Jaroslav Tůma, Stefan Baier

2014 Kostelec nad Vltavou 3. - 6. jún, Jaroslav Tůma, čembalo, pozitív, klavichord, Kladivkový klavír, prednáška Petr Koukal

2014 Olomouc 27. - 30. júl, Jaroslav Tůma, kostol sv. Mořice

2014 Vornbach 13. - 15.august Jaroslav Tůma

2014 Kovarce 16.-19.október, Stefan Baier

2014 Luka u Jihlavy 9. – 10. november Jaroslav Tůma

2014 Regensburg, 17. – 19. november, Jaroslav Tůma

2015 Bruchsal 17. - 19. marec, Jaroslav Tůma

2015 Doubravník 6. - 8. máj, Jaroslav Tůma, koncert u jezuitov Brno

2015 Kostelec nad Vltavou 18. - 21.jún, Jaroslav Tůma, čembalo, pozitív, klavichord, kladivkový klavír, film J. Platze o reštaurovaní slávneho organu v kostole P. Marie před Týnem v Prahe.

2016 Kostelec nad Vltavou 24. - 26. jún, Jaroslav Tůma, čembalo, pozitív, klavichord,

kladivkový klavír, prednáška Tomaša Zikmunda o akustike

2015 Kovarce 22. - 25.október, Jaroslav Tůma, Stefan Baier

2016 Zlatá Koruna 21. – 27. august, Jaroslav Tůma, asistent Pavel Svoboda

2016 Kovarce, Esztergom 20. - 23.október, Jaroslav Tůma, Stefan Baier

2017 Doubravnik 21. – 24. august, Jaroslav Tůma, Giedré Lukšaitė - Mrázková

2017 Kovarce, Brno 18. – 22. október, Jaroslav Tůma, Suzanne Z' Graggen

2017 6. Niederlausitzer Orgelakademie 25. - 30. september, Jaroslav Tůma, Martin Schmeding, Slawomir Kaminski

2018 Brno 10. – 13. júl, Jaroslav Tůma

2018 Zlatá Koruna 30. august - 1. september, Jaroslav Tůma

2018 Kovarce, Ziersdorf 17. – 21. október, Jaroslav Tůma, Petra Žďárská

2019 Kovarce, Győr 20. - 24. marec, Heribert Metzger, Jaroslav Tůma

Príloha č. 8

Organ Jána Pažického z Rajca z r. 1768 v Kostole sv. Mikuláša v Kovarciach, archív farnosť Kovarce